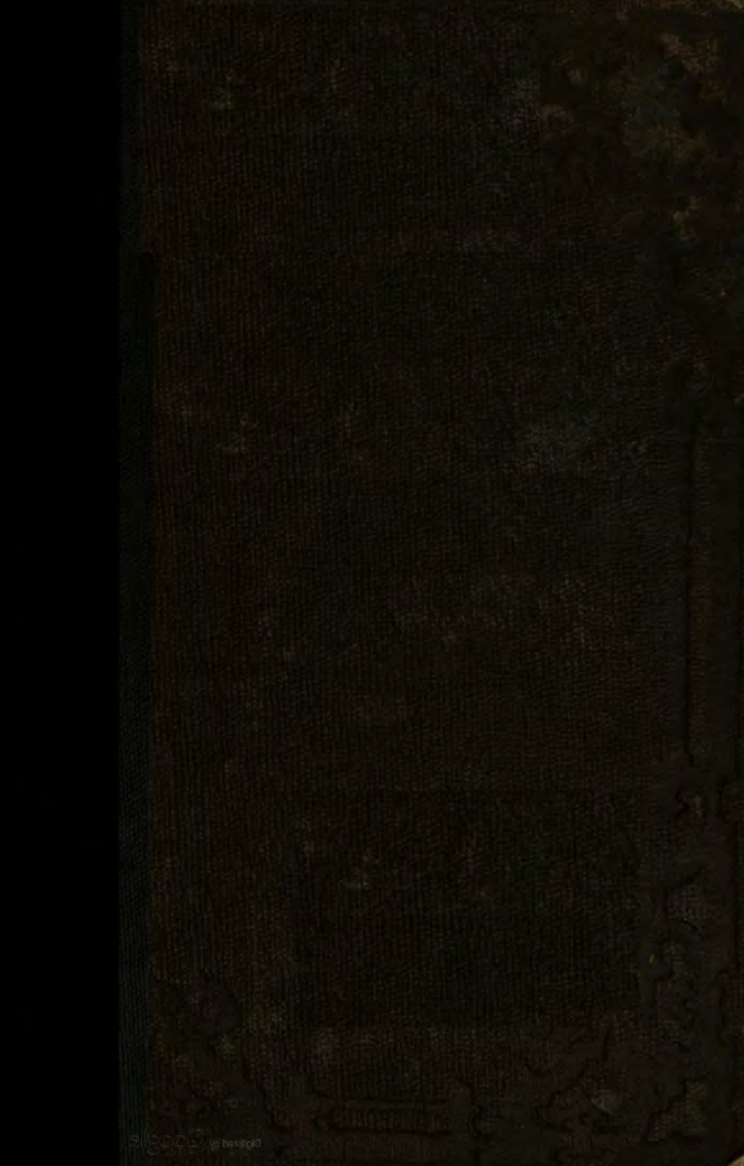
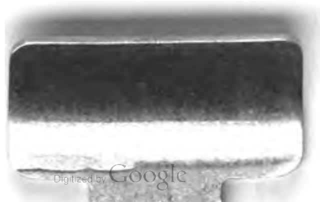

UNIVERSITY OF WISCONSIN - MADISON
LIBRARY

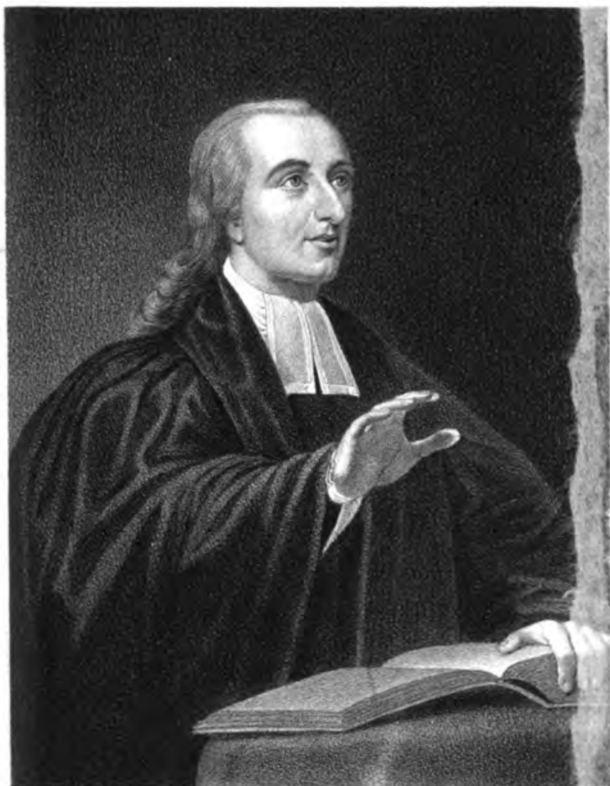

317

Winer 1868

fra

V. Petersen

En tydelig og klar Fremstilling af

Helliggjørelsen

eller

den christelige Fuldkommenhed,

af

John Fletcher.

Oversat fra Engelsk

af

C. Willerup.

Kjøbenhavn.

Trykt hos C. J. Elvius, Pilestræde 91 & 92.

1859.

Fortale.

Da Pastor **Fletcher** er velbekjendt som en Mand, der var et Redskab i Guds Haand, og havde en stor Andeel i den Wesleyanske Reformation, hvoraf mange christelige Kirkesamfund paa Jorden have høstet Velsignelse — hvilket ogsaa i den senere Tid er bleven indrømmet af en Mængde høilærde og christeligsindede Mænd, der forresten ikke staae i nogen Forbindelse med den Kirke, i hvilken han med Legeme og Sjæl opoffrede sig for Evangeliets Tjeneste —; og da der, saavidt os bekjendt, ikke i, det danske Sprog haves nogen udførlig og almindelig tilgjængelig Kundskabskilde, hvoraf man kan øse den fornødne Oplysning om denne Guds Mands Liv —: have vi troet det gavnligt og opbyggeligt, at meddele nogle eenfoldige Træk af denne store Mands Vandring herneden, samlede af en fra det engelske Sprog oversat Beretning om historiske Fakta, der er affattet og udgivet af hans samtidige historiske Forfattere, som fuldstændigen have godtgjort, at deres Oplysninger vare erhvervede enten ved deres egen Erfar-

eller hentede fra andre paalidelige Kilder. Det er altsaa ikke uden Grund vi troe, at vi skylde baade Sandheden og den ærede Læser, at meddele nedenstaaende kortfattede Beretning eller Levnetsbeskrivelse til Erindring om dette hedenfarne Sandhedsvidne, medens vi hjerteligen takke Gud, „fra hvem al god og al fuldkommen Gave kommer," ikke alene fordi han for en kort Tid skjænkede Verden denne Mand, men ogsaa for enhver sand Fader i Christo, hvormed han benaader os til vor Saligheds Befordring, og til et sandt christeligt Livs Fremme.

Kortfattet Udtog

af

Johan Fletchers

Levnetsbeskrivelse.

Pastor Johan William de la Fletcher var født i Nyon i Schweitz den 12te September 1729. Denne store Guds Mand viste allerede som Barn Tegn paa Tænksomhed, en livlig og opvakt Aand og et ømtfølende Hjerte. Engang, da han, ved en Forseelse, havde bedrøvet sin Fader, der vilde irettesætte ham, løb han ud i Haven for at skjule sig; men derover blev han siden saa inderlig bedrøvet, og følte en saadan Angst og Samvittighedsbebreidelse, at den bar et Præg af Forbedring. Da han var omtrent 7 Aar gammel, sagde Barnepigen, der vilde

irettesætte ham: „Du er en uskikkelig Dreng, Djævelen tager alle Saadanne.“ Om Aftenen, da han var gaaet tilsengs, begyndte han at overveie hendes Ord, sigende ved sig selv: „Jeg er en uskikkelig Dreng, maaskee Gud vil tillade Djævelen at tage mig!“ Den lille Johan blev ganske forskrækket over sig selv, over, at han skulde være en „uskikkelig Dreng;“ han reiste sig op i sin Seng, kjæmpede med Gud i Bøn, og vedblev saaledes indtil han mærkede at Frygten forsvandt ved en Forsmag paa Guds Kjærlighed og Naade i Christo Jesu.

Da han var født af en god og høiagtet Familie blev han, da han voxede til, sat paa Universitetet i Genf, hvor han gjennemgik det sædvanlige videnskabelige Cursus. Han erholdt her en høist anbefalende Charakteer baade for Kundskaber og Sædelighed. Da han havde taget de forskjellige Examina, og navnlig den theologiske, ved Universitetet, tilbød en af hans Onkler, (som var General) at skaffe ham et Embede, som han troede var tjenligt for ham; men Gud, der havde bestemt at gjøre ham til en „Menneskefisker,“ afholdt ham, paa en underfuld Maade, fra at gaae ind derpaa. Fletcher blev nu inviteret til en anden Onkel i Holland. Denne havde en kort Tid iforveien, fra en Correspondent i

England, modtaget en Begjæring om, at han vilde anskaffe ham en sædelig og dannet Huuslærer til en derværende Herremands Sønner. Da man nu fuldt og fast troede, at Fletcher var en saadan Mand, blev han anmodet om, at gaae til England og overtage denne Post. Dette stemmede ogsaa overeens med hans Ønske, da han i denne Stilling kunde faae Leilighed til at fortsætte sit Studium. Han reiste altsaa til Tern i Shropshire, hvor han overtog og forestod Oplærelsen af Hr. Hills tvende Sønner, indtil de dimitteredes til Universitetet.

Uagtet al sin Moralitet var Fletcher dog endnu ikke et omvendt Menneske. En Søndag Aften, da han var beskjæftiget med at skrive Noder, kom hans Tjener for at tænde Ild i Ovnen, og sagde til ham: „min Herre! jeg er inderlig bedrøvet over at see Dem saaledes beskjæftiget paa denne Dag!“ Øieblikkelig pakkede han sit Arbeide sammen, og blev siden efter en streng Jagttager af Sabbaten. En rum Tid efter reiste Hr. Hill til Parlaments-Sessionen i London, og tog sin Hustrue og Fletcher med sig. De opholdt sig paa Veien ved St. Albius, hvor de spiste til Middag; men medens de Andre vederqvægede sig, tog den unge Fletcher sig en Spadseretour i Byen. Han kom ikke tilbage

førend Hill allerede var afgaaet til London. Men da en dygtig Hest var bleven ladt tilbage for ham, indhentede han sin Herre inden den samme Dags Aften. Da nu Hill spurgte ham, hvorfor han tøvede saalænge, svarede han: „medens jeg gik ned igjennem Torvet, fik jeg at høre en gammel Kone, der talte saa velsignet om Jesus, at jeg ikke selv mærkede, hvor hurtigt Tiden svandt hen.“ „Jeg vil lade mig hænge,“ svarede Hill, „om ikke ogsaa vor Huuslærer tilsidst bliver Methodist;“ „Methodist“ sagde Fletcher, vendende sit Blik mod Fru Hill, „maa jeg spørge: hvad er det?“ Dertil svarede hun: „Methodisterne ere Folk, som ikke gjøre Andet end bede. De bede baade Nat og Dag.“ „Gjør de?“ udbrød Fletcher ligesom i Forbauselse, og tilføiede: „da vil jeg ved Guds Hjælp opsøge dem, saafandt de ere paa Jorden.“ Heller ikke varede det længe førend han opsøgte dem; men jo oftere han hørte dem, desto mere urolig blev han over sin egen Tilstand, og desto bedre fik han at see, at han var en fordømmelsesværdig Synder. Han tyede nu til Gjerninger, troende ved dem at blive Gud velbehagelig; men da Herren saae, at der var en redelig Længsel efter Frelse hos ham, befriede han ham ogsaa udaf denne Snare. Paa denne Tid blev han, ved at høre en Prædiken

af Præsten Green overtydet om, at han endnu ikke vidste, hvad den rene og sande Tro var. Denne mægtigt gribende Prædiken gav ham Anledning til en dyb Overveielse og Selvprøvelse. „Er det muligt," sagde han ved sig selv, „at jeg, som har gjort Theologien til mit Studium, at jeg, som har faaet Præmie paa Universitetet for den Aandelighed og Fromhed, der besjælede mig under mit theologiske Studium, endnu ikke skulde kunne kjende den sande Tro?" Han blev nu mere og mere overbeviist om sit sørgelige Forhold til sin Gud. Han „døde, og Synden blev levende igjen." Hans onde Natur brusede op med al sin Heftighed; Synden nagede ham i Hjertets inderste Grund, og han saae, at det kun var en Udgydelse af Guds Naade og Kjærlighed i Christo Jesu, der kunde frelse hans fattige Sjæl. Han anraabte derfor og bad derom med en utrættelig Vedholdenhed, indtil Herren en Dag, da han laae paa sit Ansigt og kjæmpede med Gud i Bøn, var saa naadig, at udgyde sin Fred i hans Sjæl, og udslette hans Syndeskyld formedelst Jesu Pine og Død.

Saaledes sønderbrød Herren Syndens Lænker og Sjælen begyndte at aande den rene Luft. Synden tabte sin Magt og sit Herredømme og den Fangne blev fri. Nu kunde han raabe: „Abba,

Fader," og glæde sig i Gud sin Frelser. Fra denne Tid af var han ikke blot ved Skrift og Tale, men ogsaa ved sin christelige og hellige Vandel Methodismens Forsvarer. Skjøndt han endnu neppe var fuldkommen i det engelske Sprog, navnlig med Hensyn til Udtalen, var han dog besjælet af en saadan Kraft og Inderlighed i sine Taler og Bemærkninger, at man i hele England vanskelig kunde finde En, fra hvem en saadan Fylde af Naade og Kjærlighed udstrømmede. Allerbedst mærkede man hans Aandskraft naar han havde Leilighed til at formane fattige forlorne Syndere, paa hvilke han i Almindelighed gjorde et dybt Indtryk. Han blev nu dreven af Guds Aand til den vigtige Gjerning at kalde Syndere til Omvendelse, til at være en Hyrde under Christus som Overhyrde. Denne Kaldelse fik en anden større Vigtighed derved, at han saae: at „den ganske Verden ligger i det Onde." Stedse dybere og inderligere blev hans Attraae efter at gjøre Guds Villie og „at rive Brande udaf Dødens Svovlsøe, at redde dem fra Helvedes Rand, at frelse dem fra evig Ak og Vee." I denne Hensigt blev han 1753, omtrent 24 Aar gammel, ordineret til Diakon, derefter indviet til Præst, udvalgt til og ansat i Vikarii-Embedet i Madeley

i Shropshire. Da han den samme Dag, han blev indviet, hørte, at Wesley Ingen havde til at være sig behjelpelig, kom han øieblikkelig over til Weststræde-Capel, for at være tilstede og understøtte ham ved Nadverens Uddeling. Han blev nu mere og mere flittig til at prædike, ikke alene for Menighederne i Weststræde og Spitalfield, men hvorsomhelst Herren aabnede ham en Dør, hvor han kunde forkynde vor Herres Jesu Christi Evangelium. Dette gjorde han baade i det engelske og franske Sprog; thi competente Dommere gave ham det Vidnesbyrd, at han var fuldkommen bevandret i det sidstnævnte Sprog. Inden kort Tids Forløb flyttede han til sin nye Bolig i Madeley. Han forestod sit Kald i dette Sogn med en utrættelig Iver for Sandhedens Fremme. Folket her var for største Delen ryggesløse og ugudelige Mennesker, hvoriblandt vare mange Kulgravere; men idet Fletcher prædikede, formanede og underviste tidlig og sildig, velsignede Herren hans Arbeide saaledes, at de dybt i Laster nedsunkne Mennesker bleve opvakte, omvendte, sædelige og agtværdige Gudsdyrkere. Senere blev han af Grevinde Huntington overtalt til at flytte til Hales for at forestaae hendes Skole i Freveck. Dette vigtige Kald røgtede han med en saadan Omhu og

Kjærlighed, med et saadant Exempel og Formaning, at Institutet i det Hele taget lignede mere et Forsamlingssted for uafbrudt Gudsdyrkelse, end en Læreanstalt. Herren velsignede Fletchers Bestræbelser saaledes, at Freveck Institutet blev betragtet som en Bugge for den sande Christendom. Forældre sendte deres Drenge derhen med en rolig Samvittighed, vidende, at Fletcher omgikkes og behandlede Disciplene, som en Fader sine Børn. Han gik ud og ind iblandt dem med en saadan Ydmyghed og Kjærlighed, at han neppe kunde aabne sin Mund og tale, førend en inderlig Ærefrygt for hans Ord, ofte blandet med en Strøm af Taarer, viiste sig hos de Studerende. Men Djævelen, som aldrig er ørkesløs, opvakte desværre Misundelse hos Enkelte udenforstaaende, der vel næppe kunde taale at see, at Herren var med ham fremfor Andre. Nogle Calvinister fik Adgang til Grevinden, og det lykkedes dem at faae hende indviklet i de saakaldte calvinske Læresætninger, hvorfor Fletcher, da han ikke hyldede dem, for Fremtiden ikke fandt sig tilfreds med at være Forstander for nævnte Skole, men bad venlig om sin Afsked, for igjen med forøget Flid og Nidkjærhed, at overtage sin Post som Vicarius i Madeley. Han flyttede nu til sin forrige

Bolig. Paa denne Tid blev han foranlediget til at skrive „Checks to Antinomianisme," (Angreb paa Antinomianismen), som udgjør en Deel af hvad vi nu kalde „Fletchers Værker." Disse Værker behøver man kun at læse, for at blive forundret og overbeviist, thi de bære Vidnesbyrd ikke alene om hans Kundskab og Klarhed, men ogsaa om den Redelighed og Iver, Retfærdighed og Sandhed, som besjælede hans Pen. Mange af hans Modstandere maatte selv tilstaae dette; navnlig sagde En, — der forresten var indtaget i sig selv, — for at undskylde sig, da man fordrede at han skulde læse „the Checks:" „Nei, jeg vil aldrig læse Pastor Fletchers Skrifter, thi gjorde jeg det, vilde jeg selv blive af den samme Mening, det samme Sind." Han skrev ogsaa paa denne Tid mange herlige Traktater. Desuagtet forsømte han dog ikke sine ministerielle Forretninger; men som en trofast Arbeider i Herrens Viingaard reiste han omkring baade tidlig og sildig, i Kulde og Hede, i Regn og Snee, for ved Evangeliets Ord at frelse Sjæle baade i sit eget og de nærliggende Sogne. Paa samme Tid blev han flittigt ved med sit Studium. Naar han var hjemme, studerede eller skrev han 14 til 16 Timer daglig, medens han ofte glemte at for-

fyne sig med det til Livets Ophold Fornødne, der som oftest kun bestod af lidt Brød og Ost eller Frugt, som han uregelmæssigt nød 3 Gange i 24 Timer. Istedetfor dette nød han sommetider blot en Mundfuld Melk, senere ogsaa Urter eller Vegetabilier. Denne Levemaade maatte naturligviis svække hans Legemskraft og undergrave hans Helbred. Hans legemlige Constitution var ikke stærk nok til at kunne modstaae en saadan svækkende Indflydelse i Forbindelse med den vedholdende Anstrengelse, som hans Forhold og Stilling medførte. Svagheden begyndte snart at vise sig mere og mere, Kræfterne formindskedes; og dog vedblev han at virke og arbeide som tidligere, hvor utroligt det end syntes at være.

Wesley, der mærkede, at han ikke længe kunde udholde dette, raadede ham til at gjøre en Reise med til Skotland, for derved at restituere sit Helbred. Fletcher, der indsaae det Fornuftige heri, reiste med ham; men da han havde reist 11—12 Hundrede engelske Miil, gik han tilbage til London om Efteraaret. Wesley siger, at dette var en gavnlig Reise for Fletcher, da han for en Tid blev meget bedre. Senere blev han ogsaa angreben af Lungebetændelse; men „alle Ting tjene dem til Gode, som elske

Gud." Gud styrede det saaledes, at idet Folk, baade Høie og Lave, kom for at besøge ham, fik han en herlig Leilighed til, ogsaa paa Sygeleiet at prædike Christum. I Newington, hvor han laae syg, bleve Folk forbausede over den store Naade, hvormed Herren havde beseglet ham. Denne benyttede han ogsaa til at formane baade Store og Smaae. Sygdommen tiltog og Smerterne forøgedes; dog klagede han ikke, men bar Alt med Taalmodighed, lovende og prisende Herrens hellige Navn. Svagheden vedvarede, Læger bleve hentede, men Intet kunde hjælpe ham. Man tilraadte ham nu atter, at gjøre en lille Søereise, og gaae til sit Fødeland, hvilket han ogsaa gjorde, fulgt af Ireland, en vel prøvet og trofast Ven. Ireland sparede ingen Møie for at gjøre ham Reisen beqvemmelig, da han satte megen Priis paa et saa dyrebart Liv. Til megen Velsignelse for sine Landsmænd forblev han i sit Fødeland omtrent et Aar. Imidlertid blev hans Helbred meget bedre, hvorfor han da ogsaa begav sig paa Veien til sit forrige Hjem i Madeley. Underveis opholdt han sig nogle Maaneder i Frankrig. Da nu Fletcher atter kom til sin agtede Menighed, vedblev han paa sin gamle Viis; thi det var ham umuligt

selv at spare sit eget Liv, naar det kom an paa at redde Sjæle fra Fortabelse.

I Aaret 1781 indgik han, til alle sine Venners Tilfredshed, i ægteskabelig Forening med Frøken Bosanqvet, en gudsfrygtig Qvinde, med hvem han, i den Tid han havde tilbage paa Jorden, levede et velsignet og lyksaligt Liv. Wesley siger, at hun var blandt Englands meest agtværdige og christeligsindede Qvinder. Med hende levede han kun faa men lykkelige Aar. Nu var han ogsaa i den Stilling at alle Klasser kunde paavirkes, hvortil den Hjelp, hans Ægtefælle ydede ham i Herrens Viingaard, bidrog overmaade meget. Han blev Sandheden mere og mere hengiven; men jo mere han arbeidede, desto mere Modstand fik han af Djævelen og Verdensmenneskene. Til sine Tider kunde han forudsige enkelte gjenstridige Gudsbespottere, hvorledes deres Ende vilde blive, hvis de ikke strax omvendte sig, og Udfaldet viiste, at han havde talt Sandhed. Han havde en stor Frimodighed til ikke alene at bære ethvert Kors, enhver Forsmædelse med freidigt Mod, men ogsaa til at irettesætte baade Høie og Lave med Ømhed og Værdighed, som for Guds Aasyn, idet han stedse pegede hen paa „det Guds Lam, som bærer Verdens Synd,“ som

det der alene var mægtigt til at rense af al Uretfærdighed.

For hans eget Vedkommende var det ham om at gjøre, stedse at komme i en inderligere Forening med sin Gud. For desbedre at kunne tilfredsstille denne sin Længsel, gjorde han det til en almindelig Regel (da Dagen syntes ham for kort til at love og prise Gud) — at tilbringe to Nætter om Ugen i Bøn og gudelige Betragtninger. Skjøndt han nu saaledes anvendte to Nætter ugentlig, gik han iøvrigt ikke tilsengs saalænge han kunde holde sine Øine aabne; men naar han endelig gik til sit Hvilested, tog han altid en Bog og et Lys med sig, for at benytte enhver Leilighed til at fordybe sig i Naaden. En Nat, da han uformærket blev overvunden af Søvnen, medens Lyset brændte, drømte han, at hans Hovedpude, Hue og Gardiner vare i lys Lue, uden i mindste Maade at beskadige ham. Dette var ogsaa virkelig skeet. Næste Morgen befandtes — til Alles store Forundring — en Deel af Gardinerne, samt af hans Hue og Hovedpude at være opbrændte, uden at et eneste Haar paa hans Hoved var forbrændt. Saa besynderligen gav Gud sine Engle Befaling om ham! Da han nu saae, at Herren saa underfuldt havde bevaret ham blev han sin Mester

endmere hengiven, for altid at være beredt baade til Døden og Dommen. Derfor omgikkes han meget med Gud, ifølge den Beretning, vi have modtaget fra hans Ægtefælle, til hvem han pleiede at sige, naar Noget særligt var paafærde. „Min Kjære! Alt hvad vi gjøre er vel, naar vi kun altid gjøre Guds Villie.“ I sit Væsen var han meget sagtmodig. Han talte kun Lidet, og aldrig om Nogen, der ikke var tilstede, uden at det var nødvendigt, og selv da høist sparsomt og forsigtigt. Hans Glæde var at sætte Andre øverst og agte dem høiere end sig selv. Han havde stor Medlidenhed med de Fattige, og nød kun med Smerte hvad der ikke ogsaa kunde nydes af dem. Han lagde for Dagen en inderlig Længsel efter at see Religionen paa den Fod, at han kunde have Haab om, at den vilde kunne blomstre ogsaa efter hans Bortgang. Til dette Øiemed formanede han med al Langmodighed og Lærdom. Kort førend han blev angreben af den sidste Sygdom, der medførte hans Død, prædikede han om Pligten at besøge de Syge, idet han bemærkede i sin Tale: „Hvad frygte I? Ere I bange for at blive angrebne af Sygdommen og døe? O, frygt ikke mere! Hvilken Ære er det, at døe i Eders Mesters Arbeide! Om det blev min Lod, vilde jeg ansee

det for en stor Fortrinlighed." — Dette var nærmest rettet imod Saadanne, som vare bange for at besøge dem, der havde en smitsom Syge, da de frygtede for at blive angrebne og døe. Selv frygtede han ikke for Døden. Dette havde han viist i sin forrige Sygdom, thi da skrev han saaledes om sig selv: „Stille og med ubevægelig Hengivenhed venter jeg paa min fulde Forløsning i Gud min Frelser, villig til at overlade mig selv til hans trofaste Kjærlighed." Fremdeles sagde han: „Hans Tid er den bedste, den er tillige min Tid; Døden har tabt sin Braad, priset være Herrens Navn!" Kjærlighed, Ydmyghed og Sagtmodighed vare hans meest eiendommelige Dyder. Hans elskværdige Ægtefælle, der næst Gud maatte kunne kjende hans daglige Vandel, giver os herom et overbevisende Vink, idet hun siger: „Siden jeg havde den Ære og Glæde at leve sammen med ham, er jeg hver Dag bleven mere og mere overbeviist om, at han blev dreven af en mægtig Indflydelse af den Hellig Aand. Hans Tale og hans Omgjængelse der altid vare salvede med Bøn, samt Lov og Priis til Herren overtydede mig derom." Et mægtigt Vidnesbyrd afgav ogsaa de mange Omvendelser i hans Sogn, der paa det Bestemteste beseglede hans Gjerning i Herren.

Skjøndt han afskyede al Selvroes, nægtede han dog ikke, men bekjendte eenfoldigt og ligefrem: hvor sødt og saligt Samfund han havde med Faderen og med hans Søn Jesus Christus — med følgende Ord: „Jeg erfarer til sine Tider saadanne Lysstraaler i Sjælen, som om de vare selve den himmelske Luft, nedsendt forat henrykke min Sjæl til Herligheden selv.“ Hans Valgsprog, som han i sine sidste Dage næsten uden Undtagelse gjentog førend han gik tilsengs og naar han stod op igjen, var:

„Jeg Intet er, jeg Intet har, min Eiendom er i det ene blødende Guds Lam, nu og evindelig.“

Torsdag Eftermiddag den 4. August 1785 var han ogsaa fra Kl. 3 Eftermiddag til Kl. 9 om Aftenen ude blandt sine Faar, beskjæftiget med sine Kaldspligter. Da han kom hjem, sagde han: „Jeg har faaet Forkjølelse.“ Fredag og Løverdag befandt han sig mindre vel, men meget opfyldt af Bønnens Aand. Natten mellem Løverdag og Søndag lod Feberen til at være meget stærk. Søndag Morgen tilraadede hans Hustru, at han ikke skulde gaae til Kirken; men han bemærkede venligt, at det var „Guds Villie.“ Han kom nu ogsaa lykkelig og vel til Kirken; men da han skulde holde den offentlige Bøn, begyndte han ligesom at blegne og falde

i Afmagt. Hans Ægtefælle, hvem dette naturligviis forvoldte den største Angst, trængte sig igjennem Forsamlingen for at komme ham til Hjelp, og bad ham at afbryde Gudstjenesten; men med sin sædvanlige Ømhed gav han tilkjende, at han ønskede ogsaa denne Gang — om det var Guds Villie — at fuldføre sine hellige geistlige Forretninger. Hun begav sig derfor til sit Sæde igjen, medens Taarene strømmede ned fra de Omkringværende. Da man let kunde tænke sig, at en saadan Mængde Mennesker foraarsagede Qvalme i Kirken, saa aabnede man Vinduerne, hvilket bidrog til, at en friskere Luft trængte ind. Han fik ogsaa imidlertid Leilighed til at hvile sig, hvorpaa han fortsatte sin Prædiken med en saadan Naade, og Kraft, at Alle bleve forbausede derover. Efter Prædikenen nærmede han sig Alteret med disse Ord: „Jeg vil kaste mig ned under Cherubims Vinger foran Naadestolen." Nu læste han nogle Psalmevers, og holdt de meest sjæleoplivende Formaninger, der gik dybt ind i Hjertet paa mange klagende, grædende og varmtfølende Sødskende og Venner i Herren, der maaskee efter alt det Passerede dog neppe tænkte, at dette var den sidste Gang, de vare benaadede med at høre Evangeliet forkyndt af deres dyre-

bare, høitelskede Sjælesørger. Uagtet hans Svaghed, varede dog Gudstjenesten ogsaa denne Dag den sædvanlige Tid. Da han nu var kommen hjem faldt han atter i Besvimelse, hvorfor man, snarest muligt, hjalp ham tilsengs. Omsider faldt han i en rolig Søvn, og da han vaagnede op igjen, sagde han med et venligt Smiil til sin Hustru: „Min Dyrebare! nu seer Du, at jeg ikke blev værre derved, at jeg forrettede Gudstjenesten; han (Gud) slaaer mig aldrig Feil, naar jeg forlader mig paa ham.“ Efterat have faaet lidt at spise og drikke sov han fremdeles, skjøndt han af og til vaagnede med Udbrud af Lov og Priis til Herren. Natten derpaa tiltog Feberen atter, vel ikke meget heftigt; men hans Kræfter aftoge paa en forbausende Maade. Mandag og Tirsdag tilbragtes paa en behagelig Maade, thi medens han tildeels hvilede paa en Sopha i sit Contoir, var det ham en stor Glæde, naar hans Hustru kunde læse enten Psalmevers eller Traktater for ham, helst saadanne, som handlede om Tro og Kjærlighed. Da hans Hustru begyndte at tvivle om, at han vilde komme sig, spurgte hun, om han havde Noget at anbefale hende; dertil svarede han: „Jeg har ikke Noget særdeles at sige, Herren vil aabenbare dig Alt!

Atter spurgte hun, om han troede at Gud snart vilde tage ham bort; til dette svarede han: „Nei, ikke i Særdeleshed, undtagen at jeg seer Døden allevegne usigelig nær, og at vi synes begge at staae paa Evighedens Grændse.“ Vel gik hun hen for desangaaende at adspørge Gud i Løndom, og forat bede sig fritaget for den bitıre Kalk; dog med Hengivenhed i Guds naadige Villie; — men da hendes Bønner — efter hendes eget Skjøn — ingen Vinger syntes at have, anede hun, at deri laa et benægtende Svar. I al hans Svaghed gav Herren ham dog Naade til at trøste sin Hustru og henlede hendes Tanker til Gud, idet han sagde til hende: „Min Dyrebare! jeg har troet, at det var Israeliternes Feil, at de begjærede Tegn; vi gjøre ikke saaledes, men vi overgive os selv ganske og aldeles i Guds Haand, og vente taalmodigen, forvissede om, at han vil gjøre alle Ting vel.“ Da hun bemærkede, at om hun skulde have talt eller gjort Noget, som ikke var Ret mod ham, da smertede det hende saare meget, bad han hende ikke at tænke saaledes, og takkede hende med Varme for den Tid, de havde været forenede med hinanden. Med christelig Kjærlighed havde de indgaaet den ægteskabelige Forening, og med den samme Kjærlighed stode de nu paa Skils-

missens-Grændser. Om Onsdagen var han dybt henrykt i Bønnens Aand. Da han havde kjæmpet med Gud i Bøn for en Tid, bemærkede han, at Gud særligt havde forklaret ham Meningen af disse Ord: „Gud er Kjærlighed." Øieblikkelig tilføiede han: „Den (Kjærlighed) opfylder mig ethvert Øieblik? Fremdeles: „Min Kjære! Gud er Kjærlighed, priis ham! Jeg vilde ønske, at en Lovsangs Lyd kunde gaae ud indtil Verdens Ende! Men det synes som om jeg ikke kan tale meget længere; lader os da have et Tegn imellem os." Nu klappede han hende tvende Gange med sin Finger, sigende: „Med dette mener jeg:" „„Gud er Kjærlighed."" Hans Mening var, at dette Tegn skulde gjælde som hans Ord, naar han ikke længere kunde tale. Om Torsdagen begyndte hans Stemme at blive svagere og svagere, dog formanede han Alle, saalænge han formaaede. Da der ved denne Leilighed vare Mange, tildeels Fremmede i Huset, bad han, at de vilde komme nær til ham, forat han kunde sige dem Noget. Idet han nu saae paa dem, faldt hans Blik paa Doctoren, som opvartede ham, til hvem han, idet han formanede ham sagde: „Min Herre! De har saamegen Omsorg for mit Legeme, tillad mig nu, at have Omsorg for

Deres Sjæl!" Men Røsten forsvandt snart, og Kræfterne bleve svagere og svagere. Da de troede, at han ikke længere kunde tale, sagde hans Hustru: „Gud er Kjærlighed; men da han hørte disse Ord, syntes han at anstrænge al sin Kraft, og svarede: „Gud er Kjærlighed, Kjærlighed, Kjærlighed!" Jeg elsker at sige: „Gud er Kjærlighed!" Her blev han overvunden af Afmagt, han kunde denne Gang ikke sige Mere. Smerterne tiltoge nu alvorligt; men hvis Nogen beklagede ham, vinkede han kun med Haanden og smilede venligt i al sin Lidelse, saa at man kunde læse Jesu Naades Virkning i hans Aasyn.

Fredag Morgen var hans Legeme fuldt af smaa Pletter. Hans grædende Ægtefælle knælede ved Sengen for at bede Gud om Naade til at imødegaae med Taalmodighed den sørgelige og dunkle Time; thi hun mærkede, at Døden var nær for Døren. Men hun bar sin Sorg med Taalmodighed og Hengivenhed i Guds Villie. Da han saae sin grædende Ægtefælle knælende ved Sengen, forsøgte han at tale, men kunde ikke; han gjentog da sit Tegn, trykkede hendes Haand, og syntes at fremstamme: „Du som er Kirkens Hoved, vær Du ogsaa min Ægtefælles Hoved!" og han tilføiede: „Gud være hende Alt i Alt!" Han havde bestandig en stor Forkjærlighed for disse Ord.

„Jesu Blod det raaber: evig Naade fri!
Gjennem alle Himle, saavelsom Jorderig."

(derpaa tilføiede han med megen Anstrængelse)

„Naadens fulde Magt, skal snart erfares ved,
at Gud har altid elsket mig med evig Kjærlighed!“

Løverdag Eftermiddag syntes Feberen ganske at have forladt ham. Da nogle Venner stode omkring ham, udstrakte han sin Haand til dem, og idet han fik Øie paa en Præst, sagde han: „Er De beredt paa at holde Gudstjeneste i Morgen?“ Hans Hukommelse forbausede dem, da Ingen havde nævnt, hvilken Dag i Ugen det var. Mange meente, at han vilde komme sig igjen; men selv sagde han, da En spurgte ham, om han troede, at Gud vilde opreise ham igjen (fra Sygeleiet): „opreise mig igjen i“ — han meente „Opstandelsen.“ Til en Anden, der gjorde ham et lignende Spørgsmaal, sagde han: „Jeg overlader Alt til Herren.“

Om Aftenen tiltog Feberen igjen med megen Voldsomhed. Natten nærmede sig, Døden ligeledes. Nu kunde han neppe længere gjentage sit Tegn, dog, for de Tilstedeværendes Skyld sagde hans Hustru: „Hvis Jesus er nær og dyrebar for din Sjæl, saa opløft Din høire Haand!“ Dette gjorde han. Hun sagde da igjen: „Dersom Naaden og Herligheden er aabent for Dig, saa gjentag dit Tegn!“ Øieblikkelig opløftede han sin Haand, og ligeledes atter om et halvt Minut, og igjen tredie Gang, som om han vilde række den op lige til Sengens Top. Siden bevægede hans Hænder sig ikke mere her paa Jorden, dette var den sidste Gang. Da man spurgte, om han leed meget, syntes han at svare benægtende. Fra nu af, laae han

med aabne Øine som i en stille Søvn, med høit opstillede Puder under Hovedet, der bøiedes lidt til den ene Side. Endnu var hans Aasyn saa bestraalet og levende, at man ikke kunde andet end overbevises om Sandheden af Jesu Ord: „Hvo som troer paa mig, om han end døer, skal han dog leve." I 24 Timer forblev han i denne Tilstand, indtil han omtrent 35 Minutter efter Kl. 10 Søndag Aften, den 14. August 1785, i sit 56de Aar, indgik sagte og rolig til sin himmelske Faders evige Hvile.

Her maae vi afbryde vor Beretning om den store Guds Mands Liv og salige Død, følende, at vi neppe have begyndt at sige hvad der kunde og burde siges, da vi mangle Plads til at kunne meddele en udførligere Levnetsbeskrivelse af denne høitberømte og ydmyge Herrens Apostel. Vi tilføie kun: at han efterlod sig et Exempel, som for enhver sand Christen er værd at efterligne; thi han var salvet med Kjærlighedens og Ydmyghedens Aand, hvorfor Gud ogsaa beseglede hans utrættelige Iver for Sandhedens Fremme med en stor Mængde Menneskers Omvendelse, hvoraf Mange allerede ere indgangne til de evige Boliger, hvor de nu synge Lammets nye Sang. Maatte Gud ogsaa hjælpe os til at trænge igjennem den snevre Port, at vi kunde faae det Klenodie, som hører til Guds Kald herovenfra, og at vi, naar vore Dage ere endte, kunne samles frelste i Himmelen for Jesu Christi Skyld!

Den 17. August bleve hans dyrebare Levninger gjemte i Madeley Kirkegaard. Rector Hallen holdt Liigtalen, der for hans efterlevende Sødskende, Slægt og Venner indeholdt ikke blot nogle Vink om den Hedenfarnes Liv og Død, men tillige en Taksigelse til Herren, der havde anseet dem værdige til i ham at kjende og beskue en uforglemmelig Fader og Forsvarer for den sunde Lærdom og et sandt christeligt Liv.

Johan Wesley, der efter hans Omvendelse altid var hans trofaste Ven og Broder i Herren, holdt ogsaa en Liigprædiken over ham i London, som man kun behøver at læse, forat smile med Taarer paa Kind.

Gravskrift.

„Her hviler Støvet af den høitærede Johan William de la Fletcher, Vicarius af Madeley. Han var født i Nyon i Schweitz den 12te September 1729, og fuldendte sin Vandring hernede den 14de August 1785 i denne By, hvor hans mageløse Arbeide i Herren aldrig vil forglemmes. Han udførte sit Embede for et Tidsrum af 25 Aar i dette Sogn med ualmindelig Flid og Dygtighed. Endskjøndt Mange troede hans Prædiken, kunde han dog med Rette have gjentaget Prophetens Klage: „„Jeg udstrakte mine Hænder den ganske Dag til et ulydigt og gjenstridigt Folk!“ „alligevel min Ret er hos Herren, og min Gjerning med min Gud?““ Amen, i Jesu Navn! Amen.

Christelig Fuldkommenhed! Hvorfor skulde den uskyldige Talemaade forarge os? Fuldkommenhed! Hvorfor skulde det elskelige Ord forskrække os! Er det ikke et ganske almindeligt Ord? Talte Cicero ikke forstaaeligt, da han kaldte fuldendte Philosopher, perfectos philosophos (fuldkomne Philosopher), og en udmærket Taler, perfectum oratorem (en fuldkommen Taler)? Satte Ovid sin Anseelse paa Spil, da han sagde, at „Chiron fuldkommede Achilles i Musik" eller „lærte ham at spille paa Luth til Fuldkommenhed?" „Christelig Fuldkommenhed" (Fuldkommenhed i Christendom) kalde vi den Fremvæxt (Modenhed) i Naade og Hellighed, som de, der ere faste i Troen, opnaae under den christelige Huusholdning; og saaledes adskille vi denne Modenhed i Naade baade fra den Modenhed i Naade, som tilhører den jødiske Huusholdning nedenfor os, og

fra den Modenhed i Herlighed, som tilhøre de hensovede Hellige ovenfor os. Heraf er det indlysende, at vi ved „christelig Fuldkommenhed" ikke mene noget Andet end Indbegrebet og Modenheden af de Dyder, som udgjøre den christelige Charakteer i den stridende Kirke. Med andre Ord, christelig Fuldkommenhed er en aandelig Constellation eller straalende Forening, sammensat af disse yndige lysende Stjerner: fuldkommen Omvendelse, fuldkommen Tro, fuldkommen Ydmyghed, fuldkommen Sagtmodighed, fuldkommen Selvfornægtelse, fuldkommen Resignation, fuldkomment Haab, fuldkommen Kjærlighed til vore synlige Fjender, ligesaavel som til vore jordiske Paarørende; og, fremfor Alt, fuldkommen Kjærlighed til den usynlige Gud, ved den tydelige og klare Kundskab om vor Midler Jesus Christus. Og da denne sidstnævnte Stjerne stedse følges af alle de andre, ligesom Jupiter af sine Drabanter eller Biplaneter, saa bruge vi ofte, ligesom Apostelen Johannes, Udtrykket „fuldkommen Kjærlighed" istedetfor Ordet Fuldkommenhed; og vi forstaae derved Guds rene Kjærlighed udgydt i de bekræftede Troendes Hjerter ved den Hellig Aand, som rigeligen er given dem under den christelige Huusholdnings Fylde.

En Tale til de Svage i Troen, der hjerteligt omfatte Læren om christelig Fuldkommenhed.

Eders Agtelse for den hellige Skrift og for Fornuften, og Eders Længsel efter at svare til Hensigten med Guds Forudbestemmelse, der har villet, I skulle vandre i hans Søns Fodspor, have lykkelig holdt Eder fjernt fra Antinomianismen.

I indsee hvor aldeles nødvendigt det er, at I personligt opfylde Christi Lov; Eders Barm gløder af Længsel efter at „fuldende Eders Helliggjørelse i Guds Frygt;" og langt fra at skamme Eder ved at kaldes Perfectionister, Pietister m. m., forsvare I aabent og ligefrem den Mening: at en fuldkommen Tro, som frembringer Kjærlighed til Gud og Mennesker, er den kostelige Perle, for hvilken I have bestemt at sælge Alt, og som I, næst efter Christus, ville søge tidlig og sildig, som det ene Nødvendige for Eders aandelige og evige Velfærd. Derfor ville I upaatvivleligen gjerne modtage nogle Fingerpeg om den Maade paa hvilken I kunne søge denne Perle, hvis de ere skriftmæssige og fornuftige, og dette troer jeg, i al Ydmyghed, I ville indrømme at følgende Vink ere:

I. Dersom I ville opnaae en evangelisk (christelig) Fuldkommenhed, saa lad Eders fulde

Bifald for denne dybe Læres Sandhed staae fast paa den evangeliske Grundvold, som bestaaer af Buddet og Forjættelsen. Et Bud uden Forjættelse vilde ikke tilstrækkelig opmuntre og besjæle Eder; heller ikke vilde en Forjættelse uden et Bud rigtigt forpligte Eder; men et guddommeligt Bud og en guddommelig Forjættelse danne en urokkelig Grundvold. Lad da Eders Tro uforbeholdent hvile sin høire Fod paa disse Bud:

„Hør, o Israel, Du skal elske Herren din Gud af dit ganske Hjerte, og af din ganske Sjæl, og af al din Formue.“ 5 Mosb. 6, 5. „Du skal ikke hade din Broder i dit Hjerte; men Du skal overbevise din Næste, at Du ikke skal bære Synd for hans Skyld. Du skal ikke hævne dig (selv), ei heller beholde (Vrede) imod dit Folks Børn, og Du skal elske din Næste som dig selv; jeg er Herren: I skulle holde mine Skikke.“ 3 Moseb. 19, 17—19. „Og nu Israel, hvad begjærer Herren din Gud af dig? uden at Du skal frygte Herren din Gud og vandre i alle hans Veie, og at elske ham og tjene Herren din Gud af dit ganske Hjerte og af din ganske Sjæl, at holde Herrens Bud og hans Skikke, som jeg byder dig i Dag; at det skal gaae dig vel? o. s. v. .... Derfor skulle I omskjære Eders Hjerters Forhud, at I

ikke ydermere skulle forhærde Eders Nakke.“ 5 Moseb. 10, 12. 13. 16. „Tjen Gud med et retskaffent Hjerte og med en villig Sjæl, thi Herren randsager alle Hjerter, og forstaaer alle Tankers Digt.“ 1 Chron. 28, 9.

Skulde Vantroen indgive Eder, at disse Bud ere alene det Gamle Testamentes Forskrifter, saa træd denne falske Indskydelse under Fødder, og hviil Eders Tro paa følgende Bud i det Nye Testamente: — „I skulle ikke mene, at jeg er kommen for at afskaffe Loven og Propheterne“ ... „Jeg siger Eder, elsker Eders Fjender, velsigner dem, som Eder bande, gjører dem godt, som Eder hade, og beder for dem, som gjøre Eder Skade og forfølge Eder; paa det I skulle vorde Eders Faders Børn, som er i Himlene; thi dersom I elske dem som Eder elske, hvad have I da for Løn? gjøre ikke ogsaa Toldere det Samme? Derfor skulle I være fuldkomne, ligesom Eders Fader, som er i Himlene, er fuldkommen.“ Matth. 5, 17. 44. 46. 48. „Vil Du indgaae til Livet, da hold Budene.“ Matth. 19, 17. „Bærer hverandres Byrder, og opfylder saaledes Christi Lov.“ Gal. 6, 2. „Dette er min Befaling, at I skulle elske hverandre, ligesom jeg haver elsket Eder.“ Joh. 15, 12. „Hvo som elsker den Anden, haver op-

fyldt Loven. Thi det: Du skal ikke bedrive Hoer o. s. v. Du skal ikke begjære, og om der er noget andet Bud, det indbefattes, som i en Hovedsum, i dette Ord, det nemlig: Du skal elske din Næste som dig selv. Kjærligheden tilføier Næsten intet Ondt etc., derfor er Kjærligheden Lovens Fylde." Rom. 13. 8—10. „Dette Bud have vi af ham, at den, som elsker Gud, skal og elske sin Broder." 1 Joh. 4. 21. „Dersom I fuldkomme den ypperste Lov, efter Skriften: Du skal elske din Næste som dig selv, da gjøre I vel; men dersom I ansee Personer, gjøre I Synd, og overbevises af Loven som Overtrædere." Jacob. 2, 8. 9. „Omskjærelsen er Intet, og Forhuden er Intet;" (for at tale sammenlignelsesviis), „men" (under Christendommen) „at bevare Guds Bud" er det ene Nødvendige." 1 Cor. 7, 19. „Men Summen af Budet er Kjærlighed af et reent Hjerte, og af en god Samvittighed, og af en uskrømtet Tro." 1 Timoth. 1, 5. „Dersom jeg haver al Tro, o. s. v.; men haver ikke Kjærlighed, da er jeg Intet." 1 Cor. 13, 2. „Hvo som holder den ganske Lov (Frihedens Lov), „men støder an i eet Bud" (ved en ukjærlig Personsanseelse) „er bleven skyldig i alle" o. s. v. „Taler saaledes og gjører saaledes, som de, der

skulle dømmes efter Frihedens Lov," som fordrer fuldkommen Kjærlighed, og derfor ikke tillader selv den ringeste Grad af Ukjærlighed. Jac. 2, 10. 12.

Naar Eders Troes høire Fod staaer paa disse evangeliske Bud og Erklæringer, saa lad Troen, for at den ikke skal vakle af Mangel paa en Forjættelse, der paa enhver Maade svarer til saa vægtige Befalinger, hvile sin venstre Fod paa følgende Forjættelser, som ere uddragne af det Gamle Testamente: — „Og Herren, din Gud, skal omskjære dit Hjerte og din Sæds Hjerte; og Du skal elske Herren din Gud i dit ganske Hjerte og i din ganske Sjæl, at Du maa leve." 5 Moseb. 30, 6. „Kommer dog, og lader os gaae i Rette (med hverandre), siger Herren: Dersom Eders Synder end vare som Purpuret, da skal de blive hvide som Snee; om de (end) vare røde som Skarlagenets (Farve, da) skal de (dog) blive som den (hvide) Uld." Esaias 1, 18. At denne Forjættelse hovedsagelig tager Hensyn til Helliggjørelse, er aabenbart. 1. Af de Vers, som gaae umiddelbart i Forveien: „Vorder rene" o. s. v., „lader af at gjøre ilde, lærer at gjøre godt" o. s. v. Og 2. Af de Vers, som umiddelbart følge paa: „Dersom I ville, og lyde, da skulle I æde Landets Gode.

Men dersom I vægre Eder og ere gjenstridige," (eller ulydige), „da skulle I fortæres af Sværd." Fremdeles: „Jeg vil give dem Hjerte til at kjende mig, at jeg er Herren, og de skulle være mit Folk, og jeg vil være deres Gud" paa en særegen eiendommelig Maade: „thi de skulle omvende sig til mig i deres ganske Hjerte." „Men denne skal være Pagten, som jeg vil gjøre med Israels Huus, efter de samme Dage, siger Herren: jeg giver min Lov indeni dem, og skriver den i deres Hjerter; og jeg vil være deres Gud, og de skulle være mit Folk." Jerem. 24, 7.; 31, 33. „Og jeg vil stænke reent Vand over Eder, og I skulle blive rene, af alle Eders Ureenheder, og fra alle Eders (stygge) Afguder vil jeg rense Eder; og jeg vil give Eder et nyt Hjerte, og give en ny Aand indeni Eder, og borttage det Steenhjerte af Eders Kjød, og give Eder et Kjødhjerte. Og jeg vil give min Aand indeni Eder, og gjøre det, at I skulle vandre i mine Skikke, og holde og gjøre mine Rette." Ezech. 36, 25—27.

Og lad Ingen antage, at disse Forjættelser, angaaende Omskjærelsen, Renselsen, det rene Vand og Aanden, som omtales i disse Skriftsteder, og hvorved de Troendes Hjerter skulle gjøres nye, og hvorved Guds Lov skal skrives

deri — at de skulle „holde og gjøre hans Rette;" — lad Ingen, siger jeg, antage, at disse herlige Forjættelser ere alene at henføre til Jøderne; thi deres Opfyldelse henbører i Særdeleshed til den christelige Huusholdning. Desuden, hvis en ringe Deel af Aanden, under den jødiske Huusholdning, var tilstrækkelig til at opføde den jødiske Fuldkommenheds Plante i jødiske Troende, hvor meget mere vil da Aabenbarelsen af vor Saliggjørelses Horn og af Aandens Udgydelser opføde den christelige Fuldkommenheds Plante i de Troende Christne. Og at denne Aabenbaring af Christus i Aanden, ligesaavel som i Kjødet, at disse Udgydelser af Livets Vand, denne Ilddaab, som opbrænder Syndens Avner, tilbørligen renser Guds aandelige Lade, frier os fra al vor Ureenhed, og udfrier os fra alle vore Fjender; at disse Velsignelser, siger jeg, ere i Særdeleshed forjættede de Christne, er uimodsigeligt ved følgende Udsagn og Forjættelser i det Nye Testamente: — „Lovet være Herren, Israels Gud! at han haver opreist os et Frelsens Horn, ligesom han talede ved sine hellige Propheters Mund, at, naar vi vare friede fra vore Fjenders Haand, skulde vi tjene ham uden" vantro „Frygt" (det vil sige, med fuldkommen Kjærlighed), „i Hellighed og

Retfærdighed for ham alle vore Livs Dage." Luc. 1, 68—75. „Salige ere de Fattige i Aanden, som tørste efter Retfærdighed, thi de skulle mættes." Matth. 5, 3. 6. „Dersom Du kjendte den Guds Gave" o. s. v. „da bad Du ham, og han gav dig levende Vand, ... og det Vand, som jeg vil give ham, skal blive i ham en Kilde med Vand, som opvælder til et evigt Liv." Joh. 4, 10. 14. „Jesus stod og raabte, sigende: om Nogen tørster, han komme til mig og drikke. Hvo som troer paa mig" (naar jeg er faren op til det Høie, at modtage Gaver for Menneskene), „ud af hans Liv skulle flyde levende Vandstrømme," for at rense hans Sjæl og holde den reen. „Men det sagde han om den Aand, som de skulde annamme, der troede paa ham; thi den Hellig Aand var ikke endnu (given)" (paa en saadan Maade, at den kunde opføde den christelige Fuldkommenheds Plante) „fordi Jesus endnu ikke var forklaret (herliggjort)." Joh. 7, 37. o. s. v.; og hans aandelige Huusholdning var endnu ikke fuldstændig aabnet. Wesley har, i sin „Plain account of christian perfection," offentliggjort nogle fortrinlige Spørgsmaal, og fremsat dem for Saadanne, som nægte, at christelig Fuldkommenhed kan opnaaes i dette Liv. Disse Spørgsmaal

angaae selve Hovedpunctet, og derfor angribe de to første af dem Imperfectionisterne fra det samme Standpunct, paa hvilket jeg ønsker I skulle staae. De lyde saaledes: 1. „Er der ikke bleven uddeelt et større Maal af den Hellig Aand under Evangeliet end under den jødiske Huusholdning? Hvis ikke, i hvilken Forstand blev Aanden da ikke givet førend Christus var herliggjort? Joh. 7, 39. 2. Var den Herlighed, som fulgte paa Christi Lidelser (1 Pet. 1, 11) en ydere Herlighed, eller en indre, nemlig Helligheds-Herlighed? Lad altid Læren om den christelige Fuldkommenhed hvile paa denne skriftsmæssige Grundvold, og den vil staae ligesaa fast som selve Aabenbaringen.

Det indrømmes fra alle Sider, at Johannes den Døbers Virksomhed overgik de andre Propheters, fordi den umiddelbart indledede Christi Evangelium, og fordi Johannes ikke blot var udseet til at „prædike Omvendelsens Daab," men ogsaa til tydeligt at udpege selve Christi Person, og at „give Guds Folk Kundskab om Saliggjørelsen ved deres Synders Forladelse." Luc. 1, 77. Og ikke destomindre forjættede Johannes kun de Aandens Velsignelser, som Christus skjænkede da han havde annammet Gaver for at uddele blandt Menneskene.

Ps. 68. 19.; Ephes. 4, 8. Johannes siger: „Jeg døber Eder vel med Vand til Omvendelse; men den, som kommer efter mig, er stærkere end jeg; han skal døbe Eder med den Hellig Aand og Ild." Matth. 3, 11. Saa betydningsfuld er Vigtigheden af denne Forjættelse, at den særskilt omtales, ikke blot hos de andre tre Evangelister (see Marc. 1, 8.; Luc. 3, 16. og Joh. 1, 26.), men ogsaa af vor Herre selv, som sagde, just før sin Himmelfart, „Johannes døbte vel med Vand, men I skulle døbes med den Hellig Aand, om ikke mange Dage." Ap. Gj. 1, 5.

Saa ypperlig er denne Forjættelse om Aandens stærkere Indflydelse til at opføde den christelige Fuldkommenheds fortræffelige Plante, at naar vor Herre taler om denne Forjættelse, saa kalder han den med Eftertryk „Faderens Forjættelse," fordi den staaer blandt de andre Forjættelser i Christi Evangelium som Maanen iblandt Stjernerne. Saaledes siger han: „oppebie Faderens Forjættelse, hvilken I have hørt af mig." Ap. Gj. 1, 4. Og fremdeles: „See jeg sender min Faders Forjættelse over Eder." Luc. 24, 49. Overeensstemmende hermed siger Apostelen Petrus: „Derfor efterat han er ophøiet ved Guds høire Haand, og haver annammet den Hellig Aands Forjættelse af Faderen, haver han

udgydt den, som I see og høre;" han har begyndt rigeligen at opfylde „det som er sagt ved Propheten Joel, „og det skal skee i de sidste Dage, siger Gud, (da) vil jeg udgyde" (skjænke et mere rigeligt Maal) „min Aand over alt Kjød. Derfor omvender Eder, og hver af Eder lade sig døbe" (det vil sige, bekjend Eders Tro aabent) „i Herrens Jesu Navn, til Syndernes Forladelse, og I skulle faae den Hellig Aands Gave; thi Eder og Eders Børn hører Forjættelsen til, og alle dem, som ere langt borte, saa mange Herren vor Gud vil kalde dertil" for at nyde den christelige Huusholdnings fulde Velsignelser. Ap. Gj. 2, 17. 33. 38. 39. Denne Forjættelse, naar den modtages i sin Fylde, er utvivlsomt den største af alle de „overordentlig store, herlige og dyrebare Forjættelser, som ere os skjænkede, paa det at vi ved disse skulle blive deelagtige i den guddommelige Natur," det vil sige i den rene Kjærlighed og uplettede Hellighed. 2 Pet. 1, 4. Hav derfor Øiet fæstet derpaa, og paa disse vor Herres Ord: „Jeg vil bede Faderen, og han skal give Eder en anden Talsmand, at han skal blive hos Eder evindeligen, den Sandhedens" (og Kraftens) „Aand, hvilken Verden ikke kjender o. s. v.; men I kjende ham, thi han bli-

ver hos Eder og skal være i Eder. Paa den Dag skulle I kjende, at jeg er i min Fader, og I i mig, og jeg i Eder." Thi „dersom Nogen" (det vil sige nogen Troende) „elsker mig, skal han holde mine Ord, og min Fader skal elske ham, og vi skulle komme til ham og fæste Bolig hos ham." Joh. 14, 16. o. s. v. „Hvilket" — siger Wesley i sin Bemærkning om Stedet, — „indbefatter en saa rigelig Aabenbaring af den guddommelige Nærværelse og Kjærlighed, at den tidligere i Retfærdiggjørelsen er som Intet i Sammenligning med den." Overeensstemmende hermed udtrykker denne skarpe Theolog sig saaledes paa et andet Sted: Disse Dyder (Sagtmodighed, Ydmyghed og sand Hengivenhed til Gud) ere den eneste Bryllupsklædning; de ere Lamperne og Karrene, vel forsynede med Olie. Der er Intet som kan sættes istedetfor dem; de maae have deres fulde og fuldkomne Virksomhed i Eder, ellers kan Sjælen aldrig befries fra sin faldne, elendige Tilstand. Der er ingen Frelse mulig undtagen i dette. Og naar det Guds Lam har indgydt vore Sjæle sin egen Sagtmodighed o. s. v., da ere vore Lamper tændte og fyldte til Randen og vore jomfruelige Hjerter beredte til Bryllupsfesten. Denne Bryllupsfest betyder Indtrædelsen i den høieste og inderligste

Forening og Samfund, der i dette Liv kan finde Sted mellem Gud og Sjælen. Denne den aandelige Kjærligheds Fødselsdag i vore Sjæle vil opfylde vore Sjæle med en saadan Fred og Glæde i Gud, at den vil udslette Mindet om enhver Ting, som vi tidligere kaldte Fred eller Glæde."

For at I med desto større Inderlighed kunne troe denne vigtige Forjættelse, saa betænker, at vor Herre anvendte nogle af sine sidste Øieblikke for at bekræfte den med sin mægtige Forbøn. Efterat have bedet Faderen om at helliggjøre sine Disciple ved den Sandhed, som de med deres Tro kraftigen havde grebet og virksomt anvendt ved hans Aand, tilføier han: „Men jeg beder ikke alene for disse, men ogsaa for dem, som formedelst deres Ord skulle troe paa mig." Og hvad er det, som vor Herre beder om for disse Troende? I Sandhed det, som Apostelen Paulus bad om for de ufuldkomne Troende i Corinth, „netop deres Fuldkommenhed." 2 Cor. 13, 9. En Sjæls-Tilstand, som Christus beskriver saaledes: „Paa det at de maae Alle være Eet, ligesom du, Fader! i mig, og jeg i dig, at de og skulle være Eet i os, at Verden kan troe, at du haver udsendt mig. Paa det at de skulle være Eet, ligesom vi ere Eet: jeg i

dem, og Du i mig, paa det de skulle være fuldkommede til Eet, og at Verden kan kjende, at Du haver udsendt mig, og haver elsket dem, ligesom Du haver elsket mig." Joh. 17, 21. 23. Vor Herre kunde ikke bede forgjæves: det kan ikke antages, at Skriften tier med Hensyn til Virkningen af denne høitidelige Bøn, da et Svar paa den var det Samme som at give Verden en Idee om det nye Jerusalem, som kommer ned fra Himmelen; en Prøve af den Magt, som indfører Troende i den christelige Fuldkommenheds-Tilstand; og derfor læse vi, at Satans Rige paa Pintsefesten blev kraftigt rystet, og Guds Rige, „Retfærdighed, Fred og Glæde i den Hellig Aand," begyndte at komme med en fornyet Kraft. Da bleve Tusinder paa en underfuld Maade omvendte og paa det klareste retfærdiggjorte; da trængte man ind i Guds Rige og rev det til sig med Magt; og Kjærlighed til Christum og til Brødrene begyndte at opbrænde Egenkjærlighedens og Syndens Ureenhed med en Kraft, som Verden aldrig før havde seet. See Ap. Gj. 2, 42. etc. Nogen Tid efter førte en anden herlig Daab eller Aandens Udgydelse Troende længere ind i det Naadens Rige, som fuldkommer dem til Eet. Og derfor finde vi, at den Beretning, som Evangelisten Lucas giver os

om dem, efter denne anden Hoved=Aabenbarelse af den Hellig Aand, i en høi og fuldkommen Grad er et Svar paa vor Herres Bøn for deres Fuldkommenhed. Han havde bedet, at de alle maatte være Eet; at de maatte være Eet, som Faderen og han ere Eet; og at de maatte være fuldkommede til Eet. Joh. 17, 21. o. s. v. Og nu gives et fuldstændigt Svar paa denne Begjæring. Tag det efter den inspirerede Historieskrivers Ord: „Og der de havde bedet, bevægedes Stedet, hvor de vare forsamlede, og de bleve" endnu engang „alle fyldte med den Hellig Aand, og talede Guds Ord med" endnu større „Frimodighed. Men den ganske Hob, som troede, havde eet Hjerte og een Sjæl, og end ikke Een sagde noget af sit Gods at være hans Eget, men alle Ting vare dem tilfælles o. s. v.; og der var stor Naade over dem alle." Ap. Gj. 4, 31. 33. Hvem seer ikke i denne Beretning et Exempel og Beviis paa den store Naade, som vor Herre havde bedet om for de Troende, da han havde bedet, at hans Disciple og de, som formedelst deres Ord skulde troe paa ham, maatte være fuldkommede til Eet?

Man vil her maaskee spørge, om „den hele Mængde af de Troende" i disse lykkelige Dage var fuldkommen i Kjærlighed? Jeg

svarer: at dersom reen Kjærlighed havde bortfjernet al Egenkjærlighed og syndig Frygt fra deres Hjerter, saa vare de utvivlsomt fuldkommengjorte i Kjærlighed; men da Gud sædvanligviis ikke borttager den iboende Synds Plage, indtil den er bleven opdaget og begrædt, og da vi i de to næst paafølgende Capitler finde en Beretning om Ananias og hans Hustrues Bedrageri, og om den Partiskhed og egenkjærlige Knurren, som viste sig hos nogle Troende, saa synes det, at fornemmelig de, som før vare stærke og faste i deres Kaldelses Naade, opnaaede da at blive Fædre frelste fra Synden; og at de andre Troendes første Kjærlighed, formedelst Christi særegne Velsignelse over sin unge Kirke, var saa lys og kraftfuld, for en Tid, at smaa Børn havde, eller syntes at have, Ynglingens Kraft, og unge Mennesker Fædres Naade. Og i dette Tilfælde maa den Beretning, som Evangelisten Lucas giver om de første Troende, opfattes med nogen Indskrænkning. Saaledes, medens mange af dem vare fuldkomne i Kjærlighed, have maaskee mange skjult deres Kjærligheds Ufuldkommenhed med et Overmaal af Fred og Glæde i Troen. Og hvad der i dette Tilfælde siges om, at de havde alle eet Hjerte og een Sjæl, og at de havde alle Ting tilfælles o. s. v., kan alene

have den Mening, at Kjærlighedens Harmoni endnu ikke var forstyrret, og at Ingen endnu havde forraadt noget af den Ukjærlighed, som i de følgende Tider blev saa aabenbar hos de Christne. Hvad den „store Naade" angaaer, som „var over dem alle," saa menes ikke nødvendig dermed, at de vare alle lige stærke og faste i Naaden, thi stor Enighed og Lykke kan hvile over en Familie, hvor Forskjellen mellem en Fader og en Yngling og et Barn vedbliver at bestaae. Det er imidlertid ikke usandsynligt at Gud, for at begynde Aandens Huusholdning paa en Maade, som kunde fæste alle følgende Tiders Opmærksomhed paa dens Vigtighed og Herlighed, tillod den hele Forsamling af Troende at gjøre en overordentlig Tour ind i den fuldkomne Kjærligheds Canaan, for at vise Verden de beundringsværdige Frugter, som voxe der. Da de Speidere, som Josva sendte, gjorde en Reise ind i Forjættelsens Land, førend de bleve bosatte deri, og bragte derfra Drueklasser, som forbausede og opmuntrede Israeliterne, hvo vilde da ikke have sat over Jordan?

I det Hele taget troer jeg det fremgaaer unægteligt af de fire første Capitler af Apostlernes Gjerninger, at en særegen Aandens Kraft skjænkedes de Troende under Christi Evangelium;

at denne Kraft, formedelst Troen fra vor Side, kan bevirke en hastig og ganske forbausende Forandring i vore Sjæle; og at, naar vor Tro fuldstændigt griber Forjættelsen om den fuldkomne Helliggjørelse, eller om Hjertets fuldkomne Omskjærelse i Aanden, saa vil den Hellig Aand, som optændte saamegen Kjærlighed paa Pintsefesten, at alle de første Troende elskede, eller syntes at elske hverandre fuldkomment, sikkert hjælpe os til at „elske hinanden" uden syndig Selvkjærlighed; og saasnart vi gjøre det, „boer Gud i os, og hans Kjærlighed er fuldkommen i os." 1 Joh. 4, 12. Joh. 14, 23.

Dersom I skulde spørge, hvormange Gange Daaben eller Udgydelsen af den helliggjørende Aand er nødvendig for at rense en Troende fra al Synd, og for at optænde en fuldkommen Kjærlighed i hans Sjæl, saa svarer jeg, at da Virkningen af den helliggjørende Sandhed afhænger af den Troesiver, med hvilken Sandheden omfattes, og den Aandens Kraft, hvormed den anvendes, vilde jeg røbe Mangel paa Beskedenhed, dersom jeg bragte den Hellig Aands Virkninger og Troens Virksomhed under en Regel, som ikke findes udtrykkelig angivet i Skriften. Dersom een kraftig Aandens Daab besegler Eder til Forløsningens Dag, og renser Eder

fra alle moralske Ureenheder, er det saameget desto bedre. Dersom to eller flere af Aandens Udgydelser ere nødvendige, saa kan Herren gjentage dem. „Hans Arm er ikke forkortet, saa at han ikke kan frelse.“ Heller ikke er hans Forjættelse af Aanden indskrænket. Han siger i Almindelighed: „Hvo som vil, lad ham komme og tage af Livsens Vand frit og uforskyldt. Dersom I, som ere onde, vide at give Eders Børn gode Gaver, hvor meget mere skal Eders Fader“ (som er Godheden selv), „som er i Himlene, give dem sin „hellige,“ helliggjørende „Aand, som bede ham derom?“ Jeg vover imidlertid at sige, at i Almindelighed, førend vi kunne komme til at opnaae christelig Fuldkommenhed, maae vi ved Troen modtage saameget af Christi Sandhed og Aand, at vi have den rene Kjærlighed til Gud og Mennesker udgydt i vore Hjerter ved den Hellig Aand, som er given os, og være besjælede af det sagtmodige, ydmyge og kjærlige Sind, som var i Christus. Og dersom een Udgydelse af Aanden, een klar Aabenbarelse af den helliggjørende Sandhed frigjør os saaledes fra al Selviskhed, at den fylder os med Christi Sind og med reen Kjærlighed, ere vi upaatvivleligt Christne i Ordets fulde Betydning. Med min fulde Sjæl underskriver jeg derfor det

Svar, som en stor Theolog giver paa følgende Indvending:

„Men Nogle, som ere nylig retfærdiggjorte, have allerede naaet til dette Punct (til christelig Fuldkommenhed).“ „Hvad siger Du da dertil?“ Wesley svarer, og ganske rigtigt: „Dersom det virkelig er saa, saa vil jeg sige, at de ere helliggjorte, og frelste fra Synd, i det samme Øieblik; og at de aldrig behøve eller bør tabe hvad Gud har givet dem, eller gjøre Synd nogensinde mere. Men sikkert er dette et sjeldent Tilfælde. Det forholder sig anderledes med Fleertallet af dem, som ere retfærdiggjorte. De føle hos dem selv, mere eller mindre, Hovmod, Vrede, Egenvillie, og et Hjerte tilbøieligt til Forfald. Og indtil de efterhaanden have dødet og tilintetgjort disse Tilbøieligheder, ere de ikke fuldkommen fornyede i Kjærlighed. Gud giver almindelig Menneskene en betydelig Tid til at modtage Lyset, at voxe i Naade, at gjøre og underkaste sig hans Villie, førend de enten retfærdiggjøres eller helliggjøres. Men han holder ikke uforanderlig fast derved. Sommetider udfører han hastigen sit Værk. Han gjør en Gjerning, som ellers varer i mange Aar, paa nogle faa Uger, maaskee i een Uge, paa een Dag, een Time. Han retfærdiggjør og helliggjør baade dem, som Intet

have gjort eller lidt, og dem, som ikke have havt Tid til en gradeviis Tilvæxt og Fremskriden enten i Lys eller Naade. Og maa han ikke gjøre hvad han vil ved sine Egne? „Er dit Oie ondt, fordi han er god?“ Det behøver derfor ikke at bevises ved mange Skriftsteder, enten at de fleste Mennesker først tilsidst blive fuldkommede i Kjærlighed, eller at Guds Gjerning i Sjælen er gradeviis, og at det, almindelig talt, var en lang Tid, endogsaa mange Aar, førend Synden er tilintetgjort. Alt dette vide vi. Men vi vide ogsaa, at Gud kan, med Menneskets gode Villie, hastigen udføre sin Gjerning paa hvilkensomhelst Maade han behager, og gjøre den sædvanlige mange Aars Gjerning i et Oieblik. Han gjør saaledes i mange Tilfælde. Og dog er der en gradeviis Gjerning baade før og efter dette Oieblik. Saa at En kan paastaae, at Gjerningen er gradeviis, en Anden, at den skeer i et Nu, uden at deri er nogen Modsigelse.“ — (Plain account of christian perfection Pag. 115.) Paa Side 155 forklarer den samme fremragende Theolog sig selv mere fuldstændigt, saaledes: Et gradeviis Værk gaaer baade forud for og følger efter den christelige Fuldkommenhed; men er den i sig selv et Oieblikks Værk eller ikke? Vi ville i denne Undersøgelse gaae Skridt for Skridt

fremad. En øieblikkelig Forandring er bleven bevirket i nogle Troende; Ingen kan nægte dette. Efter denne Forandring glæde de dem i en fuldkommen Kjærlighed; de føle den, og den alene; de ere altid glade, de bede uden Afladelse, og frembære Taksigelse i alle Ting. Dette er Alt, hvad jeg forstaaer ved christelig Fuldkommenhed. Derfor ere disse ogsaa Vidner om den Fuldkommenhed, som jeg prædiker. „Men hos Nogle var denne Forandring ikke øieblikkelig." De mærkede ikke det Dieblik, den var bevirket. Det er ofte vanskeligt at bemærke det Dieblik, naar et Menneske døer, og dog er der et Dieblik, hvori Livet ophører. Og dersom Synden nogensinde hører op, maa der være et sidste Dieblik af dens Tilværelse, og et første Dieblik af vor Befrielse fra den. „Men selv om de have denne Kjærlighed nu, saa ville de dog tabe den." De kunne, men de behøve det ikke. Og hvad enten de tabe den eller ikke, saa have de den nu. De erfare nu hvad vi lære. De ere nu lutter Kjærlighed. De glæde sig nu, bede og prise uden Afladelse. „Men Synden holdes kun tilbage i dem; den er ikke tilintetgjort." Kald det hvad Du vil. De ere lutter Kjærlighed i Dag, og de bekymre sig ikke for den Dag i Morgen. Men vi gaae videre:

II. Dersom Du kraftigen bifalder Sandheden af de Bud og Forjættelser, hvorpaa Læren om christelig Fuldkommenhed grundes; dersom Du forstaaer Meningen af disse Skriftsteder: „Helliggjør dem formedelst din Sandhed, dit Ord er Sandhed. Jeg vil sende Trøsteren" (Sandhedens og Hellighedens Aand) „til Eder. Gud har udvalgt Eder til" (evig) „Salighed formedelst Aandens Helliggjørelse og Sandheds-Tro;" — naar I see, at Veien til christelig Fuldkommenhed er gjennem Christi Evangelie-ord, gjennem Troen og gjennem Guds Aand, saa see dernæst at faae en nogenlunde klar Idee om denne Fuldkommenhed. Dette er absolut nødvendigt. Dersom I ville træffe et Maal, maae I vide, hvor det er. Nogle Mennesker tragte efter christelig Fuldkommenhed, men de forvexle den med englelig Fuldkommenhed, og skyde over Maalet, gaae Glip af Fuldkommenheden, blive fortrædelige og opgive Haabet. Andre sætte Maalet meget for lavt. Heraf kommer det, at I høre dem paastaae at have opnaaet christelig Fuldkommenhed, naar de ikke engang have opnaaet saa meget som en Philosophs Sindsreenhed eller en god og samvittighedsfuld Hednings Oprigtighed. I det Foregaaende er, hvis jeg ikke tager Feil, Maalet

bestemt efter skriftmæssige Regler. Det er ikke stillet saa høit, at I behøve at opgive Haabet om at træffe det, dersom I gjør Eders Bedste paa en evangelisk Maade; heller ikke er det stillet saa lavt, at det tillader Eder at forudsætte, at I kunne naae det, uden at anstrenge Eders Evner til det Yderste, i tilbørlig Underkastelse under Jesu Blods Kraft og Aandens helliggjørende Indflydelse.

III. Skulde I spørge: „Hvilken er Veien til christelig Fuldkommenhed? Skulle vi gaae eller stræbe hen til den ved indvortes Stilhed, overeensstemmende med disse Forskrifter af Moses og David: „Herren skal stride for Eder, og I skulle tie. Staaer og seer Herrens Frelse. Vær stille og viid, at jeg er Gud. Blive I vrede, da synder ikke; taler i Eders Hjerte paa Eders Leie og værer stille?“ Eller skulle vi stræbe efter det ved en indvortes Kamp, ifølge disse Befalinger af Christus: „stræber at gaae ind ad den snevre Port. Himmerigets Rige lider Vold, og de, som trænge ind med Magt, rive det til sig, o. s. v.?“

Ifølge den evangeliske Overeensstemmelse af Læren om den frie Naade og den frie Villie, svarer jeg, at Veien til christelig Fuldkommenhed er ved den rette Forening af foregaaende, understøt-

tende fri Naade, og en ydmyg, understøttet fri Villie. Den antinomianske Stilhed, som siger, at den frie Naade maa gjøre Alt, er derfor ikke Veien. Pharisæisk Activitet, som vil selv gjøre det Meste, om ikke det Hele, er heller ikke Veien. Foreen disse to partielle og eensidige Anskuelser, ved at tilstede den frie Naade den ledende og høie Overvægt, som den saa retmæssig fordrer, og I have Ligevægten eller Overeensstemmelsen af de to evangeliske Sætninger: I lade Læresætningerne om Barmhjertigheden og Retfærdigheden have sin Ret, og ligeledes Læresætningerne om fri Naade og fri Villie; en guddommelig Trofasthed i at holde Naadens Pagt, og om menneskelig Troskab i at holde fast ved Pagten og holde sig indenfor dens Grændser. Kortsagt, bie efter Gud, paa den skriftmæssige Maade, som Wesley beskriver saaledes:

„Rastløs, resigneret jeg bier paa Gud;
min længselsfulde Sjæl for ham staaer stille."

For at forstaae disse Linier, maa man betænke, at Troen vexelviis er baade modtagende og ydende. Først modtager den passivt den guddommelige Naade, idet den siger: „See, jeg er Herrens Tjenerinde, skee mig efter dit Ord;" og derpaa frembringer den activt sine himmelske Frugter med alvorlig Anstrængelse. „Gud virker

i os baade at ville og at udrette," siger Apostelen Paulus. Her beskriver han Troens passive Function, som underkaster sig og er tilfreds med enhver guddommelig Foranstaltning og Virkning. „Derfor, arbeider paa Eders Saliggjørelse med Frygt og Bæven;" og, følgelig, med Hast, Flid, Iver og Troskab. Her beskriver Apostelen Moder-Naadens (den oprindelige Naades) active Function, som bestaaer deri, at Mennesket omhyggeligt anvender de Gaver, han allerede har modtaget. Ville I da rettelig vente paa den christelige Fuldkommenhed? Antag upartisk de to evangeliske Sætninger og anvend dem troligen i det praktiske Liv. For at opnaae dette, saa lad dem mødes i Eders Hjerter som de to Been af en Passer mødes i Klinkenaglen, der gjør dem til et sammensat Instrument. Lad Eders Tro paa Læren om den frie Naade og Christi Retfærdighed fæste Eders Sjæl paa Gud ligesom I fæste et af Benene i Eders Passer ubevægeligt i Midtpunctet af den Cirkel, som I ere ifærd med at slaae; saa ville I staae stille, overeensstemmende med det første Skriftsted, som vi have anvendt paa dette Spørgsmaal. Og lad Eders Tro paa den frie Villie og evangeliske Lydighed bevirke, at I stadigt løbe Pligtens Cirkel omkring dette faste Centrum, saa

ville I efterligne Passerens andet Been, som jevnt og roligt bevæger sig omkring Midtpunctet og danner Peripherien i en fuldkommen Cirkel. Ved denne Virksomhed, som er underordnet Naaden, ville I med Magt trænge ind i Himmerigets Rige. Naar Eders Hjerte trygt hviler i Gud ved Troen, eftersom det stadigt udfører den passive Modtagers Function, saa ligner det det Been af Passeren, som hviler i Cirkelens Midtpunct, og da beskrive Digterens Udtryk „rastløs, resigneret“ dets Fasthed i Gud. Men naar Eders Hjerter hurtigt bevæger sig mod Gud ved Troen, idet det gjør en flittig Arbeiders Gjerning; naar Eders længselsfulde Sjæl følger efter Gud, som en tørstig Hjort længes efter Vandbækken, saa kan det sammenlignes med det af Passerens Been, som danner Cirkelens Peripheri, og da kunne disse Digterens Ord, „rastløs“ og „længselsfuld“ med Rette anvendes derpaa. For at gaae stadigt frem til Fuldkommenhed, maae I derfor stræbe, stadigt at troe, overeensstemmende med den i den første evangeliske Sætning indeholdte Lære, og (eftersom der er Leilighed) flittigt arbeide, overeensstemmende med Læren i den anden Sætning; og i det Øieblik Eders Tro stadigt er fæstet i Gud, som Eders Midtpunct, og Eders Lydighed hurtigt bevæger sig i Pligtens Kreds,

i Kraft af den Hvile og Styrke, som I finde i hiint Midtpunct, saa ere I blevne fuldkomne i Tro, som virker ved Kjærlighed; Eders ydmyge Tro frelser Eder fra Pharisæismen, Eders lydige Kjærlighed fra Antinomianismen, og begge (i tilbørlig Underkastelse under Christus) gjøre Eder til retfærdige og fuldkomne Christne, overeensstemmende med Eders Kaldelse.

IV. Et andet Spørgsmaal har ogsaa bragt mangen en oprigtig Perfectionist i Forlegenhed, og Besvarelsen deraf vil bortrydde en betydelig Hindring af Eders Vei. Man spørger: „Skal den christelige Fuldkommenhed ligesom i et Øieblik bringes ned til os, eller skulle vi gradeviis voxe op til den? Skulle vi blive gjort fuldkomne i Kjærlighed ved en Hellighedstilstand, som i et Nu indgydes os, eller ved Handlinger fremgaaede af svag Tro eller svag Kjærlighed, gjentagne saa ofte, at de blive stærke, blive til en indvortes Tilstand, og paa en evangelisk Maade naturlige for os, overeensstemmende med den velbekjendte Grundsætning: „en stærk Vane er den anden Natur?"

Begge Veie ere gode, og Exempler paa nogle Troende, som gradeviis ere blevne fuldkommede, og paa Andre, som i Sammenligning dermed ligesom i et Øieblik ere blevne befæstede

i fuldkommen Kjærlighed, kunde sandsynligviis anføres, dersom vi vare bekjendte med alle deres Erfaring, som ere døde i en evangelisk Fuldkommenheds-Tilstand. Det kan gaae med Syndens Rod som det gaaer med dens Frugt. Med nogle Sjæle maa der ligesom underhandles i flere Aar, inden de kunne overtales til at opgive alle deres udvortes Synder, og Andre skille sig af med dem ligesom i et Øieblik. De Første kunne sammenlignes med de beleirede Steder, som gjøre en langvarig Modstand; de Sidste ligne de Fæstninger, som overraskes og tages ved Storm. Reisende underrette os om, at Vegetationen er saa livlig og kraftig i nogle varme Klimaer, at Sæd til nogle Vegetabilier yde Salat i mindre end fireogtyve Timer. Skulde nu en nordisk Philosoph sige: „umuligt!" og skulde en engelsk Gartner skrige imod en saadan Salat og kalde det Paddehatte-Salat, vilde de kun aabenbare deres Fordomme, saaledes som de, der nedrive den øieblikkelige Retfærdiggjørelse eller spotte over Muligheden af den øieblikkelige Tilintetgjørelse af den iboende Synd.

Thi hvori bestaaer denne Læres Absurditet? Dersom et Lys, bragt ind i et mørkt Rum, strax kan bortjage Mørket, og dersom Eders mørke Værelse, naar Skoddene lukkes

op ved Middagstid, øieblikkeligen fyldes med Middagslyset, hvorfor skulde da ikke den øieblikkelige Revnen af Vantroens Forhæng, eller den hastige og fuldstændige Aabnen af Eders Troes Øine, øieblikkelig kunne fylde Eders Sjæle med Sandhedens Lys og Kjærlighedens Ild; forudsat at Retfærdighedens Sol gik op for Eder med kraftig Lægedom i sine Vinger? Kan ikke Helliggjøreren komme ned over Eders ventende Sjæle ligesaa hurtig som Aanden steeg ned over vor Herre i hans Daab? Nedsteeg den ikke som en Due, det vil sige, med en Dues milde Bevægelse, som hastigt skyder sig ned og strax sætter sig. En god Mand sagde engang med Sandhed: „Et Støvgran er lille naar det sammenlignes med Solen; men jeg er meget mindre for Gud." Alluderende til denne Sammenligning, spørger jeg, dersom Solen kunde øieblikkelig antænde et Støvgran; ja, dersom et Brændeglas i et Øieblik kan forkalke et Been, og forvandle en Steen til Kalk, og dersom den dunkle Flamme af et Lys kan i et Øieblik ødelægge det flyvende Insekt, som kommer ind i dets Sphære, hvorledes kan det da være uskriftmæssigt og ufornuftigt at antage, at Gud, naar han fuldeligen døber en Sjæl med sin helliggjørende Aand og med sin himmelske Kjærligheds Ild, ikke ogsaa i

et Øieblik kan ødelægge det Syndens Menneske, opbrænde Fordærvelsens Ureenhed, smelte et Steenhjerte og gjøre det til et Hjerte af Kjød, og i den troende Sjæl antænde en reen, seraphisk Kjærlighed?

En Henviisning til lignende Tilfælde kan kaste noget Lys paa det Spørgsmaal, jeg her besvarer. Dersom I vare syge og bad Gud om fuldkommen Gjenerholdelse af Eders Helbred, hvorledes vilde I da vente den? Vilde I vente, at Eders Kraft skulde gjengives Eder paa engang, uden nogen udvortes Midler, som den Spedalske, der paa vor Herres Ord tog op den Seng, hvorpaa han laae, og bar den bort paa sine Skuldre? Eller ved at bruge udvortes Midler, som havde en mere langsom Virkning, ligesom de ti Spedalske gjorde, der vare blevne rensede mere gradeviis, da de „kom for at vise dem selv for Præsterne;" eller som Kong Ezechias, hvis gradevise, men ligesaa sikkre Helbredelse skyldtes Guds Velsignelse over det af Esaias foreskrevne Figen-Omslag? Fremdeles: dersom I vare blinde og bønfaldt Herren om, at give Eder fuldstændigt menneskeligt Syn, hvorledes vilde I da vente det? Som Bartimæus, hvis Øine bleve aabnede i et Øieblik? Eller som den Mand, der fik sit Syn gradeviis?

Først saae han Intet; efterhaanden skimtede han dunkelt Gjenstandene foran ham; men tilsidst saae han Alting klart. Vilde I ikke, idet I alvorligt forventede Svar paa Eders Bønner, overlade til den guddommelige Viisdom den særegne Helbredelsesmaade? Og hvorfor skulde I da ikke handle paa en lignende Maade med Hensyn til den frygtelige Sygdom, som vi kalde iboende Synd?

Dersom vore Hjerter renses ved Troen, som Skriften udtrykkelig bevidner; dersom den Tro, som specielt renser de Christnes Hjerter, er en Tro paa „Faderens Forjættelse," hvilken Forjættelse blev givet ved Sønnen, og ligefrem sigter til en særegen Udgydelse af den Hellig Aand, der renser Hjertet; dersom vi kunne troe i et Øieblik, og dersom Gud i et Øieblik kan besegle vor helliggjørende Tro, ved at sende os en Fylde af sin helliggjørende Aand; dersom dette, siger jeg, er Tilfældet, følger saa ikke deraf, at det at nægte Muligheden af en øieblikkelig Tilintetgjørelse af Synd, er det Samme som, lige imod Skriften og Kjendsgjerninger, at nægte, at vi kunne udføre en øieblikkelig Handling i Troen paa Faderens helliggjørende Forjættelse, og paa Sønnens altrensende Blod, og at Gud kan besegle denne Handling ved den

øieblikkelige Virkning af sin Aand, hvilken Apostelen Paulus kalder „Hjertets Omskjærelse" eller ved „Aanden," ifølge Herrens gamle Forjættelse. „Jeg vil omskjære dit Hjerte, at Du skal elske Herren din Gud med hele dit Hjerte." Hvori bestaaer nu Absurditeten af at troe, at al Naades Gud kan gjøre dette? Dersom en øieblikkelig Udfoldning af Christi legemlige Herlighed i et Øieblik kunde forvandle den gudsbespotterske, blodige Forfølger Saul til den bedende, kjærlighedsfulde Apostel Paulus; dersom et hurtigt Blik paa Christi Hænder kunde i et Øieblik udrydde af Thomas's Hjerte den afskyelige Beslutning: „Jeg vil ikke troe," og frembringe den dybe Troesbekjendelse: „Min Herre og min Gud!" Hvad kan da ikke Udfoldningen af Christi aandelige Herlighed virke i en troende Sjæl, til hvilken han aabenbarer sig selv, „efter den Kraft, hvorved han formaaer at underlægge sig alle Ting?" Fremdeles: Dersom Christi Legeme, i et Øieblik, kunde blive saa herligt paa Bjerget, at selv hans Klæder bleve deelagtige i den pludselige Straalen, bleve ikke alene frie for enhver Plet, men bleve ogsaa „hvide som Lyset," skinnende, meget hvide, som Snee, saa at ingen Bleger paa Jorden kan gjøre dem saa hvide;" og dersom vore Legemer skulle blive forvand-

lede; dersom „dette Forkrænkelige skal iføres Uforkrænkelighed, og dette Dødelige skal iføres Udødelighed i et Øieblik, ved den sidste Basune;" hvorfor kunne da ikke vore troende Sjæle, naar de fuldkomment underkaste sig Guds Betingelser, blive fuldstændigt forvandlede, fuldstændigt omvendte „fra Satans Magt til Gud?" Naar den Hellig Aand siger: „Nu er Frelsens Dag," udelukker han da Frelsen fra Hjertets Uretfærdighed? Dersom Christus nu fuldkomment fortjener Navnet Jesus, fordi han fuldstændigt frelser sit troende Folk fra dets Synder, og dersom nu Evangeliets Basun lyder, og Syndere opstaae fra de Døde, hvorfor skulde vi da ikke, naar vi udføre Betingelsen, blive forvandlede i et Øieblik fra iboende Synd til iboende Hellighed; hvorfor skulde vi da ikke i et Øieblik eller i en kort Tid, gaae over fra den os iboende Død til det iboende Liv?

Men dette er endnu ikke Alt. Dersom I benægte Muligheden af en hurtig Tilintetgjørelse af den iboende Synd, saa sende I til Helvede eller til en uskriftmæssig Skjærsild ikke blot den døende Røver, men ogsaa alle de Martyrer, som i en Hast omfattede den christne Tro, og bleve strax bragte til Døden af blodige Forfølgere, fordi de bekjendte den Tro, som de nylig havde

antaget. Og dersom I antage, at Gud i et saadant Tilfælde kan gjøre sin Gjerning kort i Retfærdighed, hvorfor da ikke i andre Tilfælde? Hvorfor ikke, i Særdeleshed, naar en Troende bekjender den ham iboende Synd, inderligt beder, at Christus vil, og oprigtigt troer at Christus kan nu rense ham fra al Uretfærdighed?

Ingen er saa tilbøielig til at lee ad denne øieblikkelige Tilintetgjørelse af Synd som Calvinisterne, og dog (saadan er den Uovereensstemmelse, som charakteriserer somme Mennesker), er deres Lære om Skjærsilden netop bygget derpaa. Thi, dersom I ville troe dem, saa have alle Troende, som døe, en Natur, som endnu er moralsk fordærvet, og et Hjerte som endnu er „heelt ulægeligt." Disse Troende, endnu fulde af iboende Synd, udaande i et Øieblik deres sidste Suk, og, uden nogen særegen Troesact, uden nogen særegen Udgydelse af den helliggjørende Aand, er Fordærvelsen øieblikkelig forsvunden. Det iboende Syndens Menneske er gaaet igjennem den calvinistiske Skjærsild, han er ganske fortæret; og see, de Sjæle som ikke vilde høre noget om den øieblikkelige Act af den helliggjørende Tro, som annammer den iboende Helligheds-Aand, de Sjæle, som med Haardnakkethed forsvarede Syndens vedholdende

Iboen, ere nu aldeles syndløse, og i et Øieblik sees de i den tredie Himmel blandt de retfærdige Christnes Aander fuldkommengjorte i Kjærlighed! Saadan er vore Modstanderes (Calvinisternes) Lære, og dog ansee de det for utroligt, at Gud skulde gjøre for os, medens vi bede i Tro, hvad de antage, at Døden vil gjøre for dem, naar de ligge i dens kolde Arme, maaskee vanvittige og bevidstløse!

Paa den anden Side er det, at nægte, at ufuldkomne Troende kunne voxe og virkelig voxe gradeviis i Naade, og følgelig, at de tilbageblevne Levninger af deres Synder kunne gradeviis aftage og virkelig gjøre det, ligesaa absurd som at nægte, at Gud vander Jorden ved daglig Dug ligesaavel som ved Tordenbyger; det er ligesaa latterligt som at paastaae, at Ingen døer af en langsom hentærende Sygdom, men at alle Mennesker døe pludselig, eller nogle faa Timer efter at de blive syge.

Jeg bruger disse Sammenligninger om Døden for at kaste noget Lys paa det Spørgsmaal, som jeg er i Færd med at løse, men ikke for at bibringe den Mening, at Syndens Aftagen og Tilintetgjørelse gaaer parallelt med Legemets Aftagen og Opløsning, og at Synden følgelig maa ende med vort legemlige Liv.

Af de foregaaende Betragtninger er det indlysende, at de Troende i Almindelighed gaae frem til den christelige Fuldkommenhed som Disciplene gik til den anden Side af Galilæa-Søen. De arbeidede i nogen Tid meget haardt, men kun med liden Virkning. Men efter at de havde „roet omtrent femogtyve eller tredive Stadier langt, saae de Jesum vandre paa Søen; og de frygtede. Men han sagde til dem: det er mig, frygter ikke. Da vilde de tage ham ind i Skibet, og Skibet var strax ved Landet, som de fore hen til!“ Netop saaledes arbeide vi indtil vor Tro opdager Christum i hans Forjættelse og byder ham velkommen ind i vore Hjerter; og saa stor er Virkningen af hans Nærværelse, at vi da strax naae til Fuldkommenhedens Land. Eller (for at bruge et andet Exempel) Gud siger til de Troende: „Gaae til det fuldkomne Kjærligheds Canaan. Staaer op; hvorfor nøle I! Toer bort Syndens Levninger, paakaldende, det vil sige, troende paa Herrens Navn.“ Og dersom de underkaste sig under Troens Lydighed, saa gjør han med dem, hvad han gjorde ved Evangelisten Philip, til hvem han havde sagt: „Staae op og gaae mod Syden.“ Thi naar de staae op og løbe som Philippus gjorde, saa tager Herrens Aand dem, som han gjorde ved

Evangelisten; og de blive fundne i det nye Jerusalem saaledes som Philippus blev funden i Asdod. De „blive i Gud" (eller i fuldkommen Kjærlighed) „og Gud" (eller fuldkommen Kjærlighed) „bliver i dem."

Heraf følger, at den meest evangeliske Maade at stræbe efter den Fuldkommenhed, hvortil vi umiddelbart ere kaldede, er den, at søge den nu, ved at bestræbe sig for, fuldstændigt at gribe og omfatte Forjættelsen om denne Fuldkommenhed ved Troen, just som om vore gjentagne Lydigheds Handlinger aldrig kunde hjælpe os fremad. Men imidlertid skulle vi gjøre Troens Gjerning, og gjentage vore indvortes og udvortes Lydigheds Handlinger med saa megen Alvor og Troskab, efter vore nærværende Evner og Kræfter, som om vi vare forvissede om, at kunne gaae ind til den evige Hvile alene ved en flittig Brug af vore Evner, og en tro Anvendelse af de Kræfter, som den guddommelige Naade har skjænket os. Dersom vi ikke give Agt paa den første af disse Forskrifter eller Anviisninger, da søge vi at blive retfærdiggjorte ved Gjerninger ligesom Pharisæerne; og dersom vi ringeagte den anden, saa ville vi, med Antinomianerne, synke ned i en Dorskhed, som nøies med den tomme Tro.

V. Tager Eder derfor i Agt for uskrift-

mæssige Rensninger. Stræber efter den fuldkomne Kjærligheds Canaan, med en fast Beslutning at arbeide for den Hvile, som venter Guds Folk paa Jorden. Nogle gode, men vildfarende Mennesker, der ere vise over det, som skrevet staaer, og som holde af at udfinde Veie, som vare ukjendte af Apostlerne — nye Veie, betegnede med frivillig eller selvvalgt Ydmyghed og førende til Antinomianismen, — nogle Folk af det Slags, have, siger jeg, fremstillet denne Skik som en Deel af det, de behage at kalde Legalitet. De paastaae, at den er aldeles uforenelig med Kundskaben om vor Ubestandighed og Svaghed; med eet Ord, de afskrække os fra at gjøre det første Skridt til Fuldkommenhed; afskrække os fra den ydmyge, evangeliske Beslutning, at løbe indtil vi vinde Klenodiet.

I ville aldrig stadigt gaae frem til Fuldkommenhed, medmindre I komme bort fra denne Misforstaaelse. Lad Imperfectionisterne lee ad Eder, fordi I fatte saa beskedne Beslutninger; men gaaer frem med det stadige Forsæt, at føre et nyt Liv, som vor Kirke siger; og for at kunne gjøre dette, saa lad det ogsaa være Eders stadige Forsæt, at faae et nyt Hjerte, i Ordets fulde Forstand; thi saalænge som Eders Hjerter vedblive at være for en Deel ufornyede, vedbliver

Eders Liv at være for en Deel vanhelligt. Og derfor siger Apostelen Jacob med Rette, „dersom Nogen ikke støder an i sin Tale, denne er en fuldkommen Mand,“ han elsker Gud af sit ganske Hjerte, hans Hjerte er fuldstændig fornyet; da det vilde være umuligt, at et Hjerte, som endnu tildeels er besmittet med Forfængelighed og Sviig, skulde altid dictere Oprigtighedens og Kjærlighedens Sprog. Eders gode Beslutninger behøve ikke at blive forgjæves; heller ikke ville de mislykkes, dersom I, med den tilbørlige Følelse af Eders frie Villies Vankelmodighed og Hjælpeløshed, naar den ikke understøttes, retteligen forlade Eder paa Guds Trofasthed og Bistand. Skulde disse Beslutninger imidlertid slaae feil, saa bliver ikke modløse, men søger i Eders Bedrøvelse derover at udfinde Aarsagen, og lad Eders frie Villie, understøttet af den frie Naades Kraft, fornye Eders evangeliske Beslutning, indtil Herren besegler den med sit mægtige Ord: det skee, og siger: „det skee dig efter din“ (besluttende) „Tro.“ Det er meget bedre at blive udleet som „arme Skabninger, der Intet vide af dem selv,“ end at blive skuffet som de daarlige Jomfruer, der taabeligt indbildte sig, at de havde Olie nok i deres Lamper. Tager derfor Aandens Sværd, og hugger dristigt denne

farlige Snare istykker. Siger, i Bevidstheden om Eders Afmagt, i det I tillige anstrænge Eders frie Villies Evner, med den forlorne Søn, „jeg vil staae op og gaae til min Fader." Siger med David: „Jeg vil elske dig, o Herre, min Gud: Jeg vil skue dit Aasyn i Retfærdighed; jeg har foresat mig, at min Mund ikke skal synde; jeg vil bevare den, som med en Mundkurv; jeg har sagt, at jeg vil holde dine Ord. Den Hoffærdige" (og de som ere ydmyge paa en uskriftmæssig Maade) „have spottet mig overmaade meget; men jeg vil holde dine Bud med mit ganske Hjerte. Jeg har svoret, at jeg vil udføre det, at jeg vil holde dine retfærdige Domme." Siger, med Apostelen Paulus: „Jeg agtede mig ikke at vide Noget iblandt Eder, uden Jesum Christum, og ham korsfæstet;" og med Jacob: „Jeg slipper dig ikke, førend Du velsigner mig." Og for at sammenfatte alle gode Beslutninger i een, saa siger: „Jeg har lovet, at forsage alle den ugudelige Verdens Forfængeligheder, og alle Kjødets syndige Lyster, og alle Djævelens Gjerninger; at troe alle de christelige Troesartikler; og at holde Guds Bud alle mine Livs Dage." Eller med andre Ord: jeg har paa en høitidelig Maade besluttet at blive en fuldkommen Christen, og jeg beder til Gud, at

han vil give mig sin Naade, at jeg ikke blot maa opnaae dette, men ogsaa „vedblive deri til mit Livs Ende."

Ved at gjøre saaledes, ville I yde de to evangeliske Sætninger sin Ret: „I ville stole saaledes paa Guds frie Naade, at I ikke henfalde til pharisæisk Løben, og I ville anvende Eders fri Villie saaledes, at I ikke synke ned i Dorskhed." Eders Vei ligger just midt imellem disse farlige Klipper.

VI. Stræber at blive fuldkomne i Eder selv, men ikke af Eder selv. Antinomianerne prale af, at de ere fuldkomne alene i deres himmelske Repræsentant. Christus var fyldt med fuldkommen Ydmyghed og Kjærlighed; de ere fuldkomne i hans Person; de behøve ikke en Fuldkommenhed af ydmyg Kjærlighed i dem selv. Undgaaer deres Vildfarelse, værer fuldkommen i Eder selv, og ikke i en Anden. Lad Eders Ydmygheds og Kjærligheds Fuldkommenhed tilhøre Eder selv; lad den boe i Eder. Lad den fylde Eders eget Hjerte, og have Indflydelse paa Eders eget Liv; saa ville I undgaae, at blive skuffede, som de daarlige Jomfruer, som give Eder at forstaae, at deres Fuldkommenhedsliv heelt og holdent indeholdes i det hellige Kar, som før hang paa Korset, og derfor er deres Frelse fuld-

bragt; de have Olie nok i det rige Kar; Manna nok ogsaa tilovers i den gyldne Krukke. Christi Hjerte var fuldkomment, og derfor kan deres forblive ufuldkomment; ja, fuldt af iboende Synd, ja lige til Døden; Brudgommens Sendebud kommer for at rense dem og fylde dem med fuldkommen Kjærlighed ved Midnatsraabet! Bedragerske Haab! Kan Noget være mere absurd end at en saftløs, tør Green indbilder sig, at den har Saft og Vædske nok i det Viintræ, som den bebyrder? Eller at en ubodfærdig Hoerkarl roser sig af, at han i Herren har Kydskhed og Retfærdighed? Hvor har Christus nogensinde sagt: haver Salt i en Anden? Siger han ikke: vogter Eder, at I ikke fare vild; „haver Salt i Eder selv." Marc. 9, 50. Tilskriver han ikke deres Ødelæggelse, i hvis Hjerte Ordet faldt som paa Steengrund, den Omstændighed, at de „ikke havde Rod" i dem selv? Matth. 13, 21. Og maae vi ikke, foruden at have Roden i os selv, ogsaa have Frugterne i os selv (ikke af os selv), ja, „være fyldte med Retfærdighedens Frugter?" Phil. 1, 11. Er det ikke Apostelen Petri Lære, hvor han siger: „Naar disse (Dyder) findes hos Eder, og til Overflod, lade de Eder ikke blive ørkesløse eller ufrugtbare i vor Herres Jesu Christi Erkjen-

delse?" 2 Pet. 1, 8. Og er dette ikke Davids Mening, hvor han siger: „Skab i mig et reent Hjerte" o. s. v.? Bort da med al antinomiansk Reenhed; og dersom I med Apostelen Paulus ville have Frelse og Glæde i Eder selv og ikke i en Anden, saa gjører Eders Hellighed og Fuldkommenhed sikker i Eder selv og ikke i en Anden.

Men medens I stræbe at undgaae Antinomianismens Snare, saa vogter Eder for at løbe i Pharisæernes, som ville have deres Fuldkommenhed af dem selv; og derfor, ved deres uevangeliske Bestræbelser, selvoverlagte eller selvordnede Villiesacter, og selvforskrevne Løben, stræbe at „lade Gnister flyve op af deres egen Flamme" og at varme dem selv ved deres egen malede Ild og frugtesløse Bevægelser. Føler Eders Afmagt. Erkjend at Ingen har levendegjort og fuldkommet sin egen Sjæl. Værer tilfreds med at indbyde og modtage Livsens Lys; men forsøg aldrig paa at danne eller at forstørre det. Det er Eders Pligt at vente paa Morgenlyset og at glædes, naar det besøger Eder; men dersom I blive saa indbildske at sige, „jeg vil skabe en Sol, lad der blive Lys," eller hvis I, naar Lyset besøger Eders Øine, siger: „jeg vil bære (hos mig) en Beholdning af Lys; jeg vil fylde

mine Øine saaledes med Lys idag, at jeg imorgen næsten skal blive istand at gjøre min Gjerning uden Solen, eller idetmindste uden en stadig Afhængighed af dens Straaler;" vilde I da ikke røbe en Art selvforguderisk Afgudsdyrkelse og et satanisk Hovmod? Dersom vor Herre selv, som Menneskenes Søn, vilde ikke have det mindste af menneskelig Godhed af sig selv; dersom han sagde: „Hvi kalder Du mig god? Ingen er god" (god af sig selv) „uden Gud;" hvo kan da noksom forundre sig over disse stolte Christne, som gjøre Fordring paa en vis oprindelig Godhed hos dem selv, idet de prale af det, de have modtaget, som om de ikke havde modtaget det, eller bruge hvad de have modtaget, uden en ydmyg Følelse af deres stadige Afhængighed af deres himmelske Velgjører? For at undgaae dette afskyelige pharisæiske Bedrageri, saa lærer at see, føle og anerkjende, at alle Eders Urim og Thummim, Eders Lys og Fuldkommenheder, ere af Faderen, formedelst Sønnen, og ved den Hellig Aand. Og naar Herren siger: „Din Frugt er funden (at være) af mig," Hos. 14, 9., saa bøi dig for hans Fodskammel, og svar taknemmelig, „af din Fylde have vi annammet, ja, Naade over Naade." Joh. 1, 16. Thi Du er „Lysenes Fader, fra

hvem al god og al fuldkommen Gave kommer."
Jac. 1, 17. „Af dig, og ved dig og til dig ere alle Ting; dig være (derfor) Ære i Evighed! Amen." Rom. 11, 36.

VII. I ville faae denne ydmyge og taknemmelige Sindsstemning, dersom I lade Eders Omvendelse slaae dybere Rødder. Thi dersom christelig Fuldkommenhed indbefatter en Forsagelse af indvortes saavelsom af udvortes Synd; og dersom en sand Omvendelse er en Naade, „hvorved vi forsage Synd," saa følger deraf, at vi, for at opnaae christelig Fuldkommenhed, maae saaledes følge vor Herres evangeliske Bud, „omvender Eder, thi Himmeriges Rige er nær," at vi ikke lade nogen Synd, hverken Skjødesynd eller Hjertesynd, eller iboende Synd, blive tilbage, uden at angre den, omvende os fra den og følgelig forsage den. Den, hvis Hjerte endnu er fuldt af iboende Synd, har ligesaa lidt omvendt sig fra iboende Synd, som den Mand, hvis Mund endnu er besudlet med smudsig Tale og Skjemt, i Virkeligheden har omvendt sig fra sine Plumpheder. Jo dybere vor Sorg over og Afsky for den iboende Synd er, desto mere angrende bekjende vi „vort Hjertes Plage;" og naar vi bekjende den rettelig, blive vi deelagtig i den Velsignelse, som for-

jættes ved disse Ord: — „Dersom vi bekjende vore Synder, da er han trofast og retfærdig til at forlade os vore Synder og rense os fra al Uretfærdighed.“

For at befordre denne Anger, saa overveier, hvor mange aandelige Onder endnu findes i Eders Bryst. See ind i det indre Forestillingskammer, hvor anmassende Egenkjærlighed, omringet af en Mængde forfængelige Tanker, taabelige Attraaer og vilde Indbildninger, har sin Bolig. Sørger over, at Eders Hjerte, som heelt og holdent skulde være af Kjød, tildeels er af Steen; at Eders Sjæl, som alene skulde være Tempel for den Hellig Aand, saa ofte er bleven forvandlet til en Røverkule, til en Hule for Basilisken, til en aandelig Øglerede, hvilket altsammen ere Levningerne af Avind, Skinsyge, Fortrædelighed, Hovmod, Utaalmodighed, Egensindighed, Formalitet, Dorskhed, Fordomsfuldhed, Skinhellighed, kjødelig Selvtillid, falsk Undseelse, Selvretfærdighed, piinlig Frygt, ukjærlig Mistænksomhed, afguderisk Kjærlighed, og jeg veed ikke hvor mange af de Onder, som udgjøre Hykleriets og Vantroens Følge. Opdager disse Onder ved en nøie og flittig Opmærksomhed paa det, som foregaaer i Eders Hjerte til alle Tider, men især deleshed i Fristelsens Time. Ud-

rydder disse Afskyeligheder ved en hyppig og dyb Bekjendelse. Bringer disse Synder, som ikke lade Christum regjere over Eder, frem for ham; stiller dem i hans Ansigts Lys, og dersom I gjøre det i Tro, saa vil hans Kjærligheds Lys og Varme dræbe dem, ligesom Solens Lys og Hede dræber de Orme, som Ploven kaster op i den frie Luft en tør Sommerdag.

Undskyld Eder heller ikke med, at I Intet kunne gjøre; thi ved Christi Bistand, som altid er rede til at understøtte den Hjælpeløse, kunne I paa Eders Knæer høitidelig sige, hvad I sandsynligviis have sagt paa en lystig Maade til dem, som kalde sig Eders Venner. Dersom I nogensinde bekjendte for dem, at Eders Hjerte er bedragersk, tilbøieligt til at undlade hvad I bør gjøre, og rede til at gjøre hvad I bør lade ugjort, saa kunne I uden Tvivl gjøre den samme Bekjendelse for Gud. Beklager Eder for ham, som kan hjælpe, saaledes som I have gjort for dem, der ikke kunne det. Beklager og begræder, som I bedst kunne, Eders Forstands Mørkhed, Eders Villies Stivhed, Eders Lidenskabers Yderlighed; og anraab al Naadens Gud indstændig om, at „fornye en stadig Aand inden i“ Eder. Dersom I „sørge paa denne gudelige Maade, hvilken Iver vil da blive bevirket i Eder!“ hvil-

ken Fortørnelse! hvilken Frygt! hvilken Forlængsel! hvilken Ridkjærhed! ja, hvilken Revselse!"

VIII. Nøie forbundet med denne dybe Anger er Udøvelsen af en forstandig, almindelig Selvfornægtelse. „Hvis Du vil blive fuldkommen," siger vor Herre, „saa fornægt Dig selv; tag dit Kors daglig op, og følg mig. Hvo som elsker Fader eller Moder" (og endnu mere hvo som elsker Roes, Ære, Fornøielse eller Penge) „mere end mig, han er mig ikke værdig;" ja, „hvo som søger at frelse sit Liv, skal miste det, og hvo som mister sit Liv for min Skyld, skal finde det." Mange attraae at leve og regjere med Christus. Men Faa vælge at lide og døe med ham. Imidlertid, ligesom Korsets Vei fører til Himmelen, fører det uden Tvivl ogsaa til den christelige Fuldkommenhed. At skye Korset eller at undgaae at drikke Eddike og Galde, som Gud tillader Eders Venner eller Fjender at blande for Eder, er derfor det Samme som at kaste bort den Aloe eller Saft, som Guds Viisdom kommer i Skjøgemoderens Bryst for at afvænne Eder fra hende og hendes Trældomskraft; det er det Samme som at forkaste et Lægemiddel, som kjærligt er bleven forberedt for at restituere Eders Sundhed og Appetit; med eet Ord, det er det Samme, som at frasige

sig den Læge, som helbreder alle vore Svagheder, naar vi tage hans bittre Drik, underkaste os eller taale at vore Bylder blive aabnede med hans skarpe Lancet, og tillade, at vort døde Kjød bliver fortæret ved hans smertefulde brændende eller ætsende Midler. Vor Herre blev gjort til en fuldkommen Frelser ved Lidelser; og vi kunne blive fuldkomne Christne paa samme Maade. Vi kunne blive kaldede til at lide indtil alt det, som vi have bragt med os ud af det aandelige Ægypten, er fortæret i en vild Ørken, i et sørgeligt Gethsemane, eller paa et vanærende Golgatha. Skulde denne Lod være bestemt for os, saa lader os ikke efterligne vor Herres ufuldkomne Disciple, som „forsagede ham og flyede;" men lader os bestaae den haarde Prøve, indtil alle vore Lænker ere smeltede, og al vor Sinder er udrenset. Ild har en rensende Natur eller Virkning; den adskiller Sinderen fra Guldet; og jo heftigere den er, desto mere levende og kraftig er dens Virkning. „De Overblevne i Zion, og den, som er tilovers i Jerusalem, skal kaldes hellig, o. s. v., naar Herren skal aftoe Zions Datters Skarn, og bortskylle Jerusalems Blod (Skyld) midt ud af den, ved en Aand, som dømmer, og ved en Aand, som optænder (en Ild)." Esaias 4, 3. 4. „Og

jeg vil føre den tredie Deel i Ilden, siger Herren, og luttre den, som man luttrer Sølvet, og prøver den, som man prøver Guldet; den skal paakalde i mit Navn, og jeg vil bønhøre den; jeg skal sige: det er mit Folk, og den skal sige: Herren er min Gud." Zach. 13, 9. Derfor, hvis Herren skulde tillade de bedste Mænd i hans Leir, eller de stærkeste Mænd i Satans Arme, at kaste Eder ind i Fristelsens brændende Ovn, saa gaae ikke ud deraf, førend I blive kaldede. „Lad Taalmodigheden have sin fuldkomne Gjerning." Bliver med Sagtmodighed i Eders Prøvestand indtil Eders Hjerte har skilt sig af med alt det Jordiske, indtil Følelsen af Guds bevarende Magt antænder i Eder en saadan Tro paa hans almægtige Kjærlighed, som Faa kjende af Erfaring undtagen de, som selv have seet den, (en Tro) liig den mysterieuse Busk i Horeb, som brændte og dog ikke blev fortæret; eller de, som kunne sige med Apostelen Paulus: „Vi dræbes den ganske Dag, og see, vi leve."

„Fristelser" — siger Kempis — „ere ofte meget gavnlige for Menneskene, skjøndt de ere besværlige og smertefulde; thi ved dem bliver et Menneske ydmyget, renset og belært. Alle de Hellige have gaaet igjennem og høstet Nytte af

mangfoldige Trængsler og Plager; og de, som ikke kunde bære Fristelserne, bleve ryggesløse og faldt fra." „Min Søn," tilføier Forfatteren af Sirachs Bog, „dersom Du kommer frem, til at tjene den Herre Gud (i Hellighed), da skik (forbered) din Sjæl til Fristelse. Ret dit Hjerte og bliv ved, og hast ikke, naar den føres dig paa. Annam Alt det, som dig paaføres, og vær langmodig i din Fornedrelses Omskiftelser. Thi Guld prøves i Ild og de Folk, som antages, i Fordærvelsens Ovn." Sirach 2, 1. 2. 4—5. Og derfor siger Apostelen Jacob: „Salig er den Mand, som taalmodig lider Fristelser;" thi naar han er bleven fristet (hvis han bestaaer den haarde Prøve) „skal han faae Livsens Krone, hvilket Herren haver lovet dem, som ham elske" med den Kjærlighed, som udstaaer Fristelsen og alle Ting; det er, med fuldkommen Kjærlighed. Jac. 1, 12. Lider da taalmodig, naar Gud, „for en Stund, om saa skal være," taaler eller tillader, at I „bedrøves i adskillige Fristelser." Paa denne Maade „vil Eders prøvede Tro, — som er meget dyrebarere end det forgjængelige Guld, hvilket dog prøves ved Ilden, befindes til Lov, og Priis og Ære i Jesu Christi Aabenbarelse." 1 Pet. 1, 6. 7.

IX. Dyb Anger er god, evangelisk Selv-

fornægtelse er fortrinlig, og en Grad af Resignation i Fristelser har en uudsigelig Nytte for at opnaae Fuldkommenhed i Kjærlighed; men da Troen virker umiddelbart med Kjærligheden, er den til en langt større umiddelbar Nytte til at rense Sjælen. Derfor er det, at Christus, Propheterne og Apostlerne holde saa stærkt paa Troen; idet de forsikkre os, at dersom vi ikke troe, saa kunne vi ikke blive befæstede; at dersom vi ville troe, skulle vi see Guds Herlighed, skulle vi blive frelste, at levende Vandstrømme skulle udflyde af vor inderste Sjæl, at vore Hjerter renses ved Troen, og at vi frelses ved Naade formedelst Tro. De sige os, at Christus hengav sig selv for Menigheden, paa det at han kunde hellige den og rense den ved Ordet; for at han selv maatte fremstille sig en herlig Menighed, som ikke haver Plet eller Rynke eller Noget deslige, men at den maatte være hellig og ustraffelig." (Eph. 5, 25. 26.) Dersom nu de Troende skulle blive rensede og gjorte ustraffelige ved Ordet, som vidner om det altforsonende Blod og Aandens Kjærlighed, saa er det klart, at de ogsaa skulle helliggjøres ved Troen; thi Troen eller det at troe staaer i den samme nødvendige Forbindelse med Ordet, som det at spise staaer i til Føden. Af den samme Grund siger

Apostelen, at „de som troe, indgaae til Hvile," at „da der er given os en Forjættelse om at gaae ind," skulle vi „vogte os, ikke at blive tilbage formedelst Vantroe," at vi bør lade os belære ved Israeliternes Exempel, som „kunde ikke gaae ind" i Forjættelsens Land „formedelst Vantro;" at vi ere „fyldte med al Glæde og Fred i Troen;" og at Christus „kan fuldkommeligen gjøre dem salige, som formedelst ham komme til Gud." At komme er i Skriften et andet Udtryk for at troe; „den som kommer til Gud," siger Apostelen, „maa troe." Heraf er det indlysende, at Troen er specielt nødvendig for dem, som skulle blive fuldkommen salige — især deleshed, en fast Tro paa Hovedforjættelsen i Christi Evangelium, Forjættelsen om „Hellighedens Aand" fra Faderen formedelst Sønnen. Thi „hvorledes skulle de paakalde den, paa hvem de ikke have troet?" Eller hvorledes kunne de med Alvor forsvare den Sandhed, og bestandig vente paa Opfyldelsen af en Forjættelse, som de ikke have nogen Tro paa? Denne Lære om Troen understøttes ved Petri Ord: „Gud, som kjender" (de angrende Troendes) „Hjerter, vidnede for dem, idet han gav dem den Hellig Aand, og rensede deres Hjerter ved Troen." Ap. Gj. 15, 8. 9. Thi den samme „Troens Aand," som oprinde-

ligen renser vore Hjerter, naar vi hjerteligen troe paa Guds tilgivende Kjærlighed, renser dem fuldkomment, naar vi have en urokkelig Tro paa hans helliggjørende Kjærlighed.

X. Da denne Retning eller Ordning med Hensyn til Troen er af største Vigtighed, skal jeg bekræfte og forklare dem ved et Uddrag af Wesley's 43de Tale, som paaviser „Skriftens Vei til Salighed," (den Vei til Salighed, som Skriften anviser). „Skjøndt det tilstaaes," — siger denne skarpsindige Theolog — „at baade denne Omvendelse og dens Frugter ere nødvendige til fuld Frelse, saa ere de dog ikke nødvendige enten i den samme Forstand som Troen eller i den samme Grad. Ikke i den samme Grad; thi disse Frugter ere kun betingelsesviis nødvendige; — naar der er Tid og Leilighed til at vise dem, ellers kan Mennesket ogsaa helliggjøres uden dem. Men det kan ikke helliggjøres uden Tro. Lad et Menneske have nok saa mange gode Gjerninger, han helliggjøres dog ikke førend han troer. Men i det Øieblik, han troer, med eller uden disse Frugter, ja med mere eller mindre af denne Omvendelse, retfærdiggjøres han. Heller ikke i den samme Forstand; thi denne Omvendelse og disse Frugter have kun en fjernere Nødvendighed; — de ere nødven-

dige for at vedligeholde Troen, samt for at forøge den; hvorimod Tro er umiddelbar og ligefrem nødvendig til Helliggjørelse. Det staaer altsaa fast, at Troen er den eneste Betingelse, som umiddelbart og nærmest er nødvendig til Helliggjørelse.

„Men hvad er det for en Tro, hvorved vi blive helliggjorte, frelste fra Synd, og fuldkommengjorte i Kjærlighed? Den er en guddommelig Vished og Overbeviisning, — 1. Om, at Gud har forjættet os den i den hellige Skrift. Indtil vi ere aldeles overbeviste om dette, kan der ikke gjøres et eneste Skridt fremad. Og man burde tænke sig, at der behøvedes ikke et eneste Ord mere for at overbevise et fornuftigt Menneske om denne Sag, end denne gamle Forjættelse: „da vil jeg omskjære dit Hjerte, og din Sæds Hjerte, at I skulle elske Herren Eders Gud af Eders ganske Hjerte, og med Eders ganske Sjæl.“ Hvor tydeligt udtrykker dette ikke Fuldkommenhed i Kjærlighed! Hvor strengt indbefatter det, at være frelst fra al Synd! Thi saa længe som Kjærligheden fylder dit ganske Hjerte, hvilken Plads er der da for Synden deri? 2. Det er en guddommelig Vished og Overbeviisning om, at hvad Gud har forjættet, er han mægtig til at opfylde. Om vi der-

for antage, at det for Mennesket er umuligt, at frembringe en reen Ting af en ureen; at rense Hjertet fra al Synd og at fylde det med Hellighed; saa foraarsager dette dog ingen Vanskelighed i dette Tilfælde, naar man betragter, at for Gud ere alle Ting mulige. 3. Det er en Vished og Overbeviisning om, at han baade er mægtig og villig til at gjøre det nu. Og hvorfor ikke? Er ikke et Dieblik det Samme som Tusind Aar? Han kan ikke behøve længere Tid til at udføre, hvadsomhelst han vil. Vi kunne derfor til enhver Tid med Frimodighed sige: „Nu er Frelsens Dag. See, Alting er rede, kommer til Brylluppet." 4. Til denne Vished om, at Gud baade kan og vil helliggjøre os nu, maa der endnu føies en Ting, — en guddommelig Vished og Overbeviisning om, at han gjør det nu. I den Stund skeer det. Gud siger til min Sjæl: „Det skee efter din Tro." Da er Sjælen reen for enhver Plet af Synd; den er reen fra al Uretfærdighed."

De som have ringe Ideer om Troen, ville formodentlig blive forbausede ved at see, hvor meget Wesley tilskriver denne christelige Naadegave, og spørge hvorfor han sætter vor Tro paa, at Gud renser os fra al Synd, i en saa nøie Forbindelse med den virkelige Renselses-Act. Men

deres Forundring vil ophøre, hvis de betragte den Definition, som denne Theolog giver, af Troen i den samme Tale: „Tro i Almindelighed," siger han, „defineres af Apostelen „som en Visshed, en guddommelig Visshed og Overbeviisning" (det Ord, som Apostelen bruger, har begge Betydninger) „om det, som ikke sees," ikke synlige Ting, og heller ikke kjendelige enten ved Synet, eller nogen anden af de udvortes Sandser. Det indbefatter baade en overnaturlig Visshed om Gud og om guddommelige Ting, en Art aandeligt Lys, meddeelt Sjælen, og et overnaturligt Syn eller Sands derfor; følgelig taler Skriften om, at Gud sommetider giver Lys, sommetider Evne til at opdage det. Saaledes siger Apostelen Paulus: „Gud, som sagde, at Lyset skulde skinne frem af Mørket, er den, som har ladet det skinne i vore Hjerter til Oplysning af Kundskaben om Guds Herlighed i Jesu Christi Aasyn." Og den samme Apostel taler paa andre Steder om, at vore „Forstands Øine ere blevne aabnede." Ved denne dobbelte Virkning af den Hellig Aand, som baade har aabnet og oplyst vore Sjæls Øine, see vi de Ting, som det naturlige Øie ikke har seet, eller det naturlige Øre hørt. Vi have Syn paa de usynlige guddommelige Ting; vi see den aande-

lige Verden, som er rundt omkring os, og som dog ligesaalidt opdages af vore naturlige Evner som om den slet ikke existerede; vi see den udvortes Verden trængende igjennem det Dække, som hænger mellem Tid og Evighed. Skyer og Mørke hvile da ikke mere derover, men vi see allerede den Herlighed, som skal aabenbares.

Af denne slaaende Definition af Tro er det indlysende, at Læren om denne Gjenstand nøiagtig stemmer overeens med Wesley's Tale, paa den Forskjel i Udtryk nær, at, hvad han kalder Tro, indbefattende en „dobbelt Virksomhed af Aanden" frembringende aandeligt Lys og overordentligt Syn, det har jeg kaldt Tro, gribende en helliggjørende Daab eller Aandens Udgydelse. Jeg gjør denne Bemærkning for deres Skyld, der, saasnart en Lære fremstilles i en Indklædning eller Udtryk, som de ikke ere ganske fortrolige med, bilde sig ind, at det er en ny Lære, omendskjøndt disse Udtryk ere ligesaa skriftmæssige som Udtrykket „Daab" eller „Aandens Udgydelse," som bruges af nogle af Propheterne, af Johannes den Døber, af de fire Evangelister og af Christus selv.

Jeg har allerede udpeget den nøie Forbindelse, som der er mellem en Troesact, der fuldkomment griber Faderens helliggjørende For-

jættelse, og den Christi Aandskraft, som gjør en Ende paa den moralske Fordærvelse ved at tvinge det Tilbageblevne af Syndens Menneske til øieblikkelig at udaande sit sidste Suk. Wesley berører denne delikate Gjenstand i den ovenfor citerede Tale paa en saa klar og tydelig Maade, at jeg, medens hans Tale ligger for mig, for deres Skyld, som ikke have den ved Haanden, skal afskrive det hele Sted, og derved sætte denne udmærkede Theologs Segl paa det, som jeg paa de foregaaende Sider har fremført angaaende den helliggjørende Tro og Syndens hurtige Tilintetgjørelse.

„Virker Gud denne store Gjerning i Sjælen gradeviis eller øieblikkelig? Den kan maaskee blive virket gradeviis i Nogle. Jeg mener i den Forstand: at de mærke ikke det særegne Tidspunct, hvori Synden ophører at være til. Men det er uendelig ønskeligt, hvis det var Guds Villie, at det skete i et Øieblik, at Herren tilintetgjorde Synden ved sin Munds Aande, i et Nu, i et Øieblik. Og saaledes gjør han i Almindelighed; en tydelig Kjendsgjerning, for hvilken der ere Beviser nok for at tilfredsstille enhver uhildet Person. Derfor forvent den hvert Øieblik. Forvent den paa den ovenfor angivne Maade, — i alle disse gode Gjerninger,

hvortil Du er skabt paany i Christo Jesu! Der er da ingen Fare, hvis I ikke blive bedre, saa blive I ikke værre ved denne Forventning. Thi selv om Eders Haab blev skuffet, vilde I dog ikke tabe Noget. Men Eders Haab skal ikke blive skuffet; det Forventede vil komme, det vil ikke tøve. Forvent det derfor, hver Dag, hver Time, hvert Dieblik! Hvorfor ikke denne Time, dette Dieblik? Visselig kunne I forvente det nu, dersom I troe det er ved Troen (at I skulle faae det). Og derved kunne I sikkert vide, om I søge det ved Tro eller ved Gjerninger. Dersom I søge det ved Gjerninger, saa behøve I Noget, som skal gjøres først, førend I kunne blive helliggjorte. Dersom I tænke: jeg maa først være eller gjøre saa eller saa, saa søge I det ved Gjerninger indtil denne Dag. Dersom I søge det ved Tro, kunne I forvente det som I ere, og hvis I kunne forvente det som I ere, saa forvent det nu. Det er af Vigtighed at bemærke, at der er en uadskillelig Forbindelse mellem disse tre Puncter; — forvent det ved Tro; forvent det som I ere; og forvent det nu. At nægte eet af dem, er det Samme som at nægte dem alle; at indrømme eet, er at indrømme dem alle. Troe I, at vi helliggjøres ved Tro? Bliver da Eders Princi-

ver troe, og forvent denne Velsignelse just saaledes som I ere, hverken bedre eller værre; som en fattig Synder, som Intet har at betale, Intet at sige til sit Forsvar, undtagen „Christus døde.“ Og dersom I forvènte det saaledes, som I ere, saa forvent det nu. Lader ikke nogen Ting opholde Eder. Hvorfor skulde I gjøre det? Christus er tilrede, og han er Alt hvad I behøve. Han venter paa Eder; han staaer for Døren.

XI. Fælles Bøn er nøie forbunden med Tro paa Hovedforjættelsen om den helliggjørende Aand, og derfor anbefaler jeg alvorligt dette Naademiddel, hvor det kan anvendes, som overmaade nyttigt til christelig Fuldkommenhed. Naar mange troende Hjerter ere opløftede og kjæmpe i Fællesskab med Gud i Bønnen, saa kunne vi sammenligne dem med mange driftige Hænder, som arbeide ved en stor Pumpe. Paa en saadan Tid er det i Særdeleshed, at Kilderne i det store Naades Dyb oplades, Himmelens Sluser aabnes, og „levende Vandstrømme“ flyde ind i de lydige Troendes Hjerter.

Overeensstemmende dermed læse vi, at da Gud kraftigen aabnede den Hellig Aands Rige paa Pintsefesten, vare Disciplene „alle eendrægtigen tilsammen.“ Og da han befæstede dette Rige, „opløftede de samdrægtigen Røsten til

Gud." Ap. Gj. 2, 1. og 4, 24. Saaledes bleve ogsaa de Troende i Samaria fyldte med den Hellig Aand, Helliggjøreren, medens Petrus og Johannes bad med dem, og lagde Hænder paa dem.

XII. Men maaskee er Du alene. Som eensom Fugl, der sidder paa Taget, seer Du dig om efter en Ledsager, som kan gaae med dig igjennem Gjenfødelsens dybe Møie. Men ak! Du seer dig forgjæves om; de Religionsbekjendere, Du seer omkring dig, synes tilfredsstillede ved deres Barnedaab, ved deres tidligere Erfaringer, og med selvtilregnet og selvindbildt Fuldkommenhed. Dersom Du da giver dem et Vink om din Mangel paa Kraft fra det Høie, og din Hunger og Tørst efter en Retfærdigheds Fylde, saa sympathisere de ikke med dig. Og i Sandhed, hvorledes kunne de det? „De ere allerede mætte," „de ere blevne Herrer uden dig;" de have Intet Behov. De føle ikke Trang til, at „Gud, efter sin Herligheds Rigdom, vil forunde dem, mægtigen at befræftes ved hans Aand, i det indvortes Menneske, saa at Christus maa boe formedelst Troen i deres Hjerter, og at de, rodfæstede og grundfæstede i Kjærlighed, kunne formaae at begribe, med alle de Hellige" (fuldkommede i Kjærlighed) „baade Breden og

Længden, og Dybden og Høiden, og kjende Christi Kjærlighed, som overgaae (al) Kundskab, at de kunne fyldes med al Guds Fylde." Eph. 3, 16—19. De betragte dig som en sær Person, fuld af særegne og selsomme Forestillinger, og de svække snarere dit Haab end de oplive det. Dine Omstændigheder ere sørgelige; men giv ikke Fortvivlelsen Rum, nei, ikke et Øieblik. I Christi Navn, som maatte gjennemgaae sine Lidelser alene, i hans Navn, „kaster ikke Eders Frimodighed bort, hvilken haver en stor Belønning." Under alt dette Afskrækkende saa erindrer, at Guds Naade er ligesaa uindskrænket for nogle Faa, som for et stort Antal. Naar al udvortes Hjælp slaaer Dig Feil, saa hold dig desmere til Christus, som har tilstrækkelig Hjælp for dig, — til Christus, som siger: „Jeg vil gaae med dig gjennem Ild og Vand; den første skal ikke brænde dig, det sidste skal ikke drukne dig." Jacob var alene, da han kæmpede med Engelen, og dog seirede han; og dersom „Tjeneren ikke er over sin Mester," saa lad det ikke forundre dig, om det skulde blive sagt om dig, som om din Herre, da han gjennemgik Fristelserne, „af Mennesker var der ingen hos ham."

Skulde dine Kampe foregaae „med forvirret Larm, med Brænden og Ildsluer;" skulde

dit „Jerusalem blive bygget i urolige Tider;" skulde Herren „ryste ikke blot Jorden, men ogsaa Himmelen;" skulde „Afgrund raabe til Afgrund ved hans Renders Lyd;" skulde „alle hans Bover og Bølger gaae over dig;" skulde din Taalmodighed blive „prøvet til det Yderste;" saa husk paa, hvorledes Du i saa mange Aar har prøvet Guds Langmodighed, og bliv heller ikke mismodig. I en Storm — naar det kommer til det Yderste, kommer ogsaa Hjælpen. En svær Fristelse og en Rystelse af alle dine Grundvolde, kan indføre Guds Fylde i din Sjæl og svare til Hensigten med den stormende Vind og med den Rystelse, som tidligere ledsagede de første store Aabenbarelser af Aanden. Jøderne vente endnu Messiæ komme i Kjødet; og de vente den i Særdeleshed i en Storm. Naar Lyn glimte, naar Tordener brøle, naar en stærk Vind ryster deres Huse, naar Uveirsskyerne synes at fare ned i Tordenbyger, da aabne nogle af dem i Særdeleshed deres Døre og Vinduer, for at modtage deres attraaede Frelser. Gjører aandeligen hvad de gjøre paa en udvortes og kjødelig Maade. Vent stadigt paa fuldkommen „Kraft fra det Høie;" men i Særdeleshed naar Lidelsens, Fristelsens og Nødens Storm overfalder dig; eller naar dine Overbeviisninger og dine

Ønsker hæve dig høit over dig selv, saaledes som Flodernes Vande hævede Noahs Ark over Jorden; saa vær især omhyggelig for at aabne Troens Dør og Haabets Vinduer saa meget som det er dig muligt, og at udstrække din ufuldkomne Kjærligheds Arme. Men dersom Herren behager at komme dig til Hjælp i en stille og sagte Lyd; dersom han gjør en Ende paa din Fordærvelse ved at hjælpe dig mildt og sagte til at synke ned i et ukjendt Dyb af Ydmyghed og Sagtmodighed; saa udsæt ikke paa hans simple Fremgangsmaade, og hans ligefremme Aabenbaring. Naturen er, ligesom Naaman, fuld af Fordomme. Den venter, at Christus vil komme og gjøre den reen med ligesaa meget Væsen, Pomp og Larm, som den syriske General ventede efter da „han blev vred og sagde: „see, jeg tænkte, at han skulde vist komme ud til mig og staae og paakalde Herren sin Guds Navn, og røre med sin Haand paa Stedet, og skille mig af med Spedalskheden." Christus gaaer ofte paa en meget simplere Maade til sit Værk, og ved dette Middel tilintetgjør han alle vore forudfattede Begreber om Frelsens Plan. Lærer af mig at være sagtmodige og ydmyge af Hjertet, saa skulle I finde Hvile for Eders Sjæle, — den christelige Fuldkommenheds, fuldkomne Ydmyg-

heds, Resignations og Sagtmodigheds søde Hvile. Ligger ved mine Fødder som den Qvinde, der elskede meget, og ydmygt var tilfreds med den gode Deel og det ene Nødvendige. Men Du bliver fortrædelig; Du foragter denne Fuldkommenheds Kaabe; den er altfor simpel for dig; Du bortkaster og ringeagter „en sagtmodig og stille Aands Prydelse, som har stor Værdi i Guds Øine;" Intet vil tjene dig, undtagen en fiin Klædning af mange Farver, som kan behage din hovmodige Egensindighed, og ved sit pralende og straalende Udseende hendrage Andres Opmærksomhed paa dig; og den maa bringes til dig ved Lyn, Tordener og Raab. Hvis dette er din Tænkemaade, saa undre dig ikke over at den guddommelige Viisdom finder det passende, at tilintetgjøre dine stolte Fordomme; og lad mig tiltale dig som Naamans Tjener tiltalte ham: „Min Fader, havde Propheten talt til dig om en stor Ting, skulde Du ikke gjort det? og hvor meget mere da han sagde til dig: jeg er det sagtmodige og ydmyge Guds Lam; vadsk dig i Strømme af mit Blod, fald ned i min Ydmygheds Jordan (toe dig) og bliv reen?" Istedetfor altsaa at gaae bort fra Jesus i Vrede, saa byd ham velkommen i hans ydmygste Skikkelse, og vær forvisset om, at han ligesaa

let kan gjøre Ende paa din Synd ved at komme i en sagte, stille Lyd, som ved at fare ind paa dig i en Storm, en Ildslue eller et Jordskjælv. Jøderne forkastede deres Frelser, ikke saa meget paa Grund af, at de ikke alvorligt længtes efter hans Kommen, som paa Grund af han ikke kom paa den Maade, hvorpaa de havde ventet ham. Det er sandsynligt, at noget af denne Jødisme klæber ved dig. Dersom Du absolut vil komme til Zions Bjerg i en Triumphvogn eller gjøre dit Indtog i det nye Jerusalem paa en stolt, springende Ganger, saa er det rimeligt, at Du aldrig kommer der. Lad da alle dine fornemme Vildfarelser fare; og følg ydmygt Kongen, som gjør sit Indtog i det billedlige Jerusalem, „sagtmodig og ydmyg, ridende paa et Asen," ja, „paa Asenindens Føl." Jeg siger det derfor igjen, medens din Tro og dit Haab med Kraft trænge paa Velsignelsen, saa lad din Resignation og Taalmodighed overlade Maaden at yde den paa til Guds uendelige Godhed og Viisdom. Naar han siger: „Visselig, jeg kommer snart for at tage Bolig hos dig," saa lad din Tro forene sig med hans Ord; omfat hans Forjættelse med Iver og dog med Sagtmodighed; den vil strax frembringe Kraft, og med den Kraft vil Du strax blive

istand til at frembringe Bøn, og muligt vil Bønnen, som aabner Himmelen, som ydmygt kjæmper med Gud, arve Velsignelsen og forvandle den velbekjendte Bøn, „Amen, ja, kom Herre Jesu“ til den velbekjendte Lov og Priis: „Han er kommen! Han er kommen! Priis Herren min Sjæl!“ o. s. v. Omvend dig, troe og adlyd saaledes; og „han som skal komme vil komme“ med en Fylde af en reen, sagtmodig og ydmyg Kjærlighed; „han skal ikke tøve,“ eller hvis han tøver, saa vil det være for at give din Tro og dine Længsler længere Tid til at aabne sig, at Du, naar han viser sig, kan være istand til at modtage mere af hans fuldkommengjørende Naade og helliggjørende Magt; desuden er din Forventning af hans Komme af en rensende Natur, og helliggjør dig efterhaanden. „Den som har dette Haab til ham „renser sig selv“ (ved det samme Haab) „just ligesom Gud er reen;“ thi „vi ere frelste“ (til fuldkommen Kjærlighed) „ved Haab“ ligesaavel som ved Tro. „Stilken ligesaavel som Roden bærer det fulde Korn i Axet.“

Op da Du, som oprigtigen forventer Guds Rige! Lad din ydmyge, brændende frie Villie møde den forekommende, helliggjørende frie Naade, i dens svageste og dunkleste Tilsyneladelse, saa-

ledes som de Troendes Fader mødte Herren, da han aabenbarede sig for ham i „Mamre Lunde“ som et blot Menneske: Abraham opløftede sine Øine og saae, og see, tre Mænd stode for ham!“ Saaledes gjør den frie Naade, om jeg tør vove at bruge denne Lignelse, den indbyder sig selv til dit Telt; ja, den er nu hos dig, i dens skabende, gjenløsende og helliggjørende Virkninger. „Og der han saae dem, løb han mod dem fra sit Pauluns Dør, og bøiede sig til Jorden.“ Gaae og gjør ligesaa; dersom Du seer nogen Skjønhed i „vor Herre Jesu Christi“ ydmygende „Naade,“ i „Guds“ helliggjørende „Kjærlighed,“ og i det trøsterige „Hellig Aands Samfund.“ Lad din frie Villie løbe at møde dem, og bøie sig selv til Jorden. O at Du maatte skynde dig ud af dit Telt, (dit syndefulde Jeg!), at Du maatte føle en heftig Længsel efter Troen! O at Du maatte ydmygt nedbøie dig selv for din guddommelige Frelser! „Og Abraham sagde: min Herre, kjære, dersom jeg haver fundet Naade for dine Øine, da gak ikke din Tjener forbi!“ O maatte Du have denne ydmyge Stræben efter en elskende Tro! Den Tro, der standsede Solen i sit Løb, da Gud hævnede for sit Folk i Josvæ Dage! Den paatrængende Tro som de to Disciple havde, der holdt Christus

tilbage, da „han lod som han vilde gaae længere! De nødte ham meget, og sagde: bliv hos os, thi det er mod Aften, og Dagen helder. Og han gik ind for at blive hos dem. Han svandt vel snart bort for deres legemlige Øine, thi de vare ikke kaldede til bestandig at nyde hans legemlige Nærværelse. Langt fra at forjætte dem denne Velsignelse, havde han sagt: „Det er gavnligt for Eder, at jeg gaaer bort; thi gaaer jeg ikke bort, skal Talsmanden ikke komme til Eder; men gaaer jeg bort, saa vil jeg sende ham til Eder, at han kan blive hos Eder evindelig. Han bliver hos Eder, og skal være i Eder." Denne Forjættelse er endnu „Ja og Amen" i Christus. Søg den kun overeensstemmende med de foregaaende Retninger og Vink, og saa vist som vor Herre er det „sanddrue og trofaste Vidne," saa vist skal Haabets og Kjærlighedens Gud, snart „fylde Eder med al Fred og Glæde, at I maae være overflødige i „reen Kjærlighed, saavel som i et fast „Haab, formedelst den Hellig Aands Kraft."

Opløfter derfor de hængende Hænder: vor Aron, vor himmelske Ypperste-Præst er nær for at holde dem op. De aandelige Amalekiter skulle ikke bestandig seire: vor Samuel, vor himmelske Prophet, er rede til at slaae dem og

deres Konge for Herren. „Forjættelsen er til Eder." I ere vissselig kaldede til at opnaae den **evangeliske** Fuldkommenhed; skjøndt I endnu synes langt fra den. Christus, i hvem hiin Fuldkommenhed ligesom concentrerer sig, — Christus fra hvem den udflyder, er meget nær, endog for Døren. „See," siger han, (og dette talte han til de laodicenske Lediggjængere) „jeg staaer for Døren og banker: dersom Nogen hører min Røst og oplader Døren, til ham vil jeg gaae ind, og holde Nadvere med ham," (ved Frugterne af min Naade i deres christelige Fuldkommenhed) „og han" skal holde Nadvere „med mig" (ved Frugterne af min Herlighed, i deres englelige og himmelske Modenhed).

Hør hans opmuntrende Evangelium: „Beder, saa skal Eder gives, leder, saa skulle I finde; banker, saa skal Eder oplades; thi hver den, som beder, han faaer, og den som leder, han finder, og den, som banker, ham skal oplades. Dersom Nogen af Eder" (Troende) „fattes Viisdom" (iboende Viisdom, — Christum, Guds Viisdom og Guds Kraft, boende i hans Hjerte ved Troen), „han bede af Gud, som giver Alle gjerne og uden at bebreide, saa skal den gives ham. Men han bede," som en Troende, „i Tro, Intet tvivlende, thi den, som tvivler,

er ligesom en Havsbølge, der røres og drives af Vinden; thi ikke tænke dette Menneske, at han skal faae Noget af Herren „eller faae de Ting, som han saaledes beder om. Men „hvadsomhelst I attraae, naar I bede, saa troer, at I faae det, og det skal gives Eder," thi „alle Ting," befalede og forjættede, „ere mulige for den, som troer." Han, som har befalet os at være fuldkomne i Kjærlighed, „som vor himmelske Fader er fuldkommen," og han, som har forjættet hurtigt at hævne sine Udvalgte, der raabe til ham Nat og Dag, han vil hurtigt hævne for Eder paa Eders stærke Modstander, den iboende Synd. Han vil sige til Eder: „Dig skee efter din Tro;" thi han „er mægtig til at gjøre langt Mere end det, vi formaae at bede eller tænke;" og af hans Fylde kunne vi alle modtage Naade paa Naade. Vi kunne alle vidne om den naaderige Opfyldelse af alle de Forjættelser, som han evindeligen har givet, „at vi ved dem kunne blive deelagtige i den guddommelige Natur," forsaavidt den kan meddeles Dødelige i denne Verden. I see, at det, som I søge, „er umuligt for Mennesker;" men viis Eder selv troende; tag Gud med i Beregningen, og I ville snart erfare, at „for Gud ere Alting mulige." Glem heller ikke den almægtige

Talsmand, som I have hos ham. See! han opløfter sine eengang gjennemborede Hænder og siger: „Fader, helliggjør dem i din Sandhed, ... paa det de skulle være fuldkommede til Eet," og idet han viser Eder det forsonende Blods og det rensende Vands Kilde, hvorfra de Strømme udgaae, som rense og glæde de Troendes Hjerter, siger han: „Hidtil have I ikke bedet om Noget i mit Navn: Hvadsomhelst I bede Faderen om i mit Navn, det skal han give Eder: beder da, at Eders Glæde maa blive fuldkommen. Dersom jeg prøver Eders Tro ved en liden Tøven, dersom jeg skjuler mit Ansigt for et Øieblik, saa er det alene for at fylde Eder med evig Kjærlighed. Qvinden, naar hun føder, haver Bedrøvelse, fordi hendes Time er kommen, men naar hun haver født Barnet, kommer hun ikke mere den Trængsel ihu for Glæde. Nu have I Bedrøvelse, men jeg vil see Eder igjen og Eders Hjerte skal glædes, og Ingen tager Eders Glæde fra Eder. Og paa den samme Dag skulle I ikke spørge mig om Noget;" thi I skulle ikke have min legemlige Nærværelse. Kun mine Urim og Thummim, mit Lys og min Fuldkommenhed skal være hos Eder og selv Sandhedens Aand skal lede Eder i al christelig Sandhed!

Imidlertid, frygt ikke for at give Gud Æren ved at troe i Haab mod Haab. Lad ikke Vantroen bringe Eder til at tvivle om Faderens og Sønnens Forjættelse; men stoel paa Eders Skabers og Frelsers Magt og Trofasthed indtil Eders Helliggjører har fæstet sin Bolig i Eders Hjerte. Vent ved Naadens Dør saaledes som den halte Tigger ventede og sad for „Templets skjønne Dør." „Petrus tilligemed Johannes saae stivt paa ham, og sagde: see paa os! Men han gav Agt paa dem, da han forventede at faae Noget af dem." Gjør I ogsaa saaledes: giver Agt paa Faderen i Sønnen, som siger: „Seer paa mig, og I skulle blive frelste." Vent paa at modtage det ene Nødvendige for Eder, en Fylde af den helliggjørende Aand. Og skjøndt Eders Taalmodighed kan blive prøvet, skal den ikke blive tilintetgjort. Den Tro og den Kraft, som ifølge Apostelen Petri Ord, gav den stakkels Krøbling en fuldkommen Sundhed i Nærværelse af alle de forundrende Jøder, vil, efter Christi Ord, give Eder den fuldkomne Hjertets Sundhed i Nærværelse af alle Eders Fjender.

Troen virker altid ved Kjærlighed, da den lader os bede inderligt om hvad vi troe at være overordentlig attraaelsesværdigt. Og dersom chri-

stelig Fuldkommenhed synes os at være det, kunde I maaskee udtrykke Eders alvorlige Længsel derefter ved saadanne Ord som disse: „Hvor længe, Herre! skal min Sjæl, dit aandelige Tempel, være en Røverkule eller et Kjøbehuus? Hvor længe skulle forfængelige Tanker vanhellige min Sjæl (dit Tempel) ligesom de, der kjøbte og solgte, vanhelligede dit Tempel, som var gjort med Menneskehænder? Hvor længe skulle onde Tanker boe i mig? Hvor længe skal Vantro, Formvæsen, Hykleri, Misundelse, Længsel efter sandselig Fornøielse, Ligegyldighed for aandelige Glæder og Træghed i Opfyldelsen af mine Pligter have Bolig der? Hvor længe skulle disse Faar og Duer, ja, disse Bukke og Slanger besmitte mit Bryst, der skulde være reent som det Allerhelligste? Hvor længe skulle de hindre mig fra at være en saadan Tilbeder, som Du søger; Een, som tilbeder dig i Aand og Sandhed? O hjælp mig til at bortfjerne og udrydde alle disse urene og afskyede Fugle. Kom i en Hast til dit Tempel! Kast ud alt det, som støder dit Reenheds Blik, og ødelæg alt som hindrer mig fra den Hvile, der er henlagt for dit Folk; saa skal jeg holde en aandelig Sabbat, et christeligt Jubilæum for mit Livs, min Frelses Gud, saa skal jeg aflægge mit Vidnesbyrd om min Andeel i

den „Glædens Olie," med hvilken Du salver fuldkomne Christne fremfor deres Troesfæller. Jeg trænger til hiin Olie, Herre! Min Lampe brænder svagt, sommetider synes den endogsaa at være udslukket, som de daarlige Jomfruers Lamper; den ligner mere en rygende Tande end et brændende og skinnende Lys! O sluk den ikke! Hæv den, optænd den til en Flamme! Du veed, at jeg troer paa dig. Min Troes skjælvende Haand holder dig fast, og om jeg end har titusinde Gange bedrøvet din tilgivende Kjærlighed, er din evige Arm dog endnu under mig for at gjenløse mig fra Fordærvelse, medens din høire Haand er over mig for at krone mig med Barmhjertighed og Miskundhed. Men, ak! jeg er hverken saa taknemmelig, som jeg burde være, for din nærværende Naade og Barmhjertighed, og heller ikke tørstig nok efter din fremtidige Naade. Derfor finder jeg et smertende Øde i min Sjæl, jeg er mig bevidst, at jeg ikke har opnaaet den Naadens Høide, som beskrives i dit Ord, og som dine hellige Tjenere nøde. Deres dybe Erfaring, den Flid og Iver, hvormed de gjorde din Villie, den Taalmodighed og Sjælsstyrke, hvormed de udholdt deres Lidelser, gjøre mig Bebreidelser, og overbevise mig om mine mangfoldige Mangler og Fornødenheder. Jeg

trænger til Kraft fra det Høie; jeg trænger til den gjennemtrængende, vedvarende Salvelse af den Hellige; jeg trænger til at have mine Kar, mit rummelige Hjerte, fuldt af den Olie, som gjorde de vise Jomfruers Ansigter glade; jeg trænger til en Lampe med himmelsk Belysning, og en Ild af guddommelig Kjærlighed, brændende Dag og Nat i mit Bryst, saaledes som de billedlige Lamper i Templet og den hellige Ild paa Alteret; jeg trænger til en fuldkommen Anvendelse af det Blod, som renser fra al Synd, og en stærk Tro paa det helliggjørende Ord, — en Tro, ved hvilken Du kan boe i mit Hjerte, som det urokkelige Herligheds Haab, som den faste Gjenstand for min Kjærlighed; jeg trænger til det indvortes Orakel, — din sagte, stille Lyd, tilligemed Urim og Thummim*), dit nye Navn, som Ingen kjender, uden den, som modtager det; med eet Ord, Herre! jeg trænger til Aandsfylde, din Faders fulde Forjættelse og de levende Vandstrømme, som flyde fra den inderste Sjæl hos de Troende, som ere gaaede frem til christelig Fuld-

---

*) To hebraiske Ord, som betyde „Lys og Fuldkommenheder" eller: — som det oversættes af de 70 Fortolkere og Flere: — „Lys og Sandhed."

kommenhed. Jeg troer, at Du baade kan og vil saaledes „døbe mig med den Hellig Aand og med Ild;“ hjælp min Vantro; styrk og forøg min Tro med Hensyn til denne vigtige Daab. Herre, jeg trænger til at blive saaledes døbt af dig, og hvor ængstes jeg indtil denne Daab er fuldført. For din Daabs Skyld, — din Taaredaab i Krybben, din Vanddaab i Jordan, din Svededaab i Gethsemane, din Blod- og Ilddaab og flammende Vredesdaab paa Golgatha, — døb, o døb min Sjæl, og gjør en fuldstændig Ende paa Synden. Nogle Mennesker vente først i Døden fuldkommen at befries fra Synd; men, paa din Befaling, Herre, seer jeg til dig. „Siig til min Sjæl: jeg er din Frelse;“ og lad mig føle i mit Hjerte, saavel som indsee ved min Forstand, at Du fuldkommeligen kan gjøre dem salige, som formedelst dig komme til Gud. Jeg er træt af Former, Bekjendelser og orthodoxe Begreber, forsaavidt som de ikke ere Canaler, der tilføre mit døde, mørke, og forstenede Hjerte Liv, Lys og Kjærlighed. Hverken dit Evangeliums tydelige Bogstav eller den søde Forsmag af din Aand, kunne tilfredsstille min Troes uhyre Længsel. Giv min din stadigt vedvarende Aand, at han bestandig kan udgyde din Kjærlighed i min Sjæl. Kom, o Herre, med din velsignende

Aand! Kom Du og din Fader i den hellige Trøster! kom for at tage Eder Bolig hos mig, ellers vil jeg gaae dybt sørgende til min Grav. Velsignede Sorg! Herre, forøg den! Jeg vilde hellere vente i Taarer paa din Fylde end paa en lystig og letfærdig Maade tilintetgjøre Smulerne af dine aandelige Gaver, eller ved laodicensk Tilfredshed leve af mine tidligere Erfaringers besmittede Manna. Retfærdige Fader, jeg hungrer og tørster efter din Retfærdighed! Send din Forjættelses Hellig Aand og fyld mig dermed, for ganske at helliggjøre mig, og for at besegle mig til den evige Forløsnings- og fuldendte Frelsens-Dag. Ikke for de Retfærdighedsgjerninger, som jeg har gjort, men af din Barmhjertighed for Christi Skyld, frelse Du mig ved det fuldkomne Gjenfødelses Bad og den Hellig Aands fuldstændige Fornyelse. Og for at dette kan skee, saa udgyd din Aand, udgyd den engang over mig, indtil en Kilde af levende Vand springer op i min Sjæl, og jeg kan sige i Ordets fulde Forstand, at Du lever i mig, at mit Liv er skjult med dig i Gud, og at min Aand er vendt tilbage til ham, som gav den, — til dig, den Første og den Sidste, mit Ophav og min Ende, min Gud og mit Alt."

En Henvendelse til fuldkomne Christne.

I have ikke bedet forgjæves, o I Guds Mænd, som have forenet Troen med Eders evangeliske Begjæringer. Den Gud, som siger: „aabn din Mund, og jeg vil fylde den;" den naadige Gud, som siger: „salige ere de, som hungre efter Retfærdighed, thi de skulle mættes; den trofaste Gud, som holder sin Pagt, har nu fyldt Eder med al Retfærdighed, Fred og Glæde i Troen. Glandsen af Christi Aabenbarelse har tilintetgjort det iboende Syndens Menneske. Han som har dræbt Løven og Bjørnen, — han, som allerede har gjort saa mange Ting for Eder, — har nu kronet alle sine Velsignelser ved at beseire den indvortes Goliath. Hovmodet eller den høitstræbende Higen, ja selve Vantroen er falden for den seierrige Davids Søn. Det levende og kraftige Guds Ord, som er skarpere end noget tveægget Sværd, har trængt igjennem indtil det har adskilt Sjæl og Aand. Det kjøde-

lige Sind er bortkastet; Hjertets Omskjærelse ved Aanden har fuldkomment fundet Sted i Eders Bryst, og nu er det samme Sind i Eder, som og var i Christo Jesu; I ere aandeligsindede, og elske Gud af Eders ganske Hjerte og Eders Næste som Eder selv; I ere fulde af Godhed; I holde Budene; I iagttage Frihedens Lov; I opfylde Christi Lov. Af ham have I lært at være ydmyge og sagtmodige af Hjertet. I have nu taget hans Aag paa Eder, og ved at gjøre det, have I fundet en sød, varig Hvile for Eders Sjæle, og af salig Erfaring kunne I sige: „Christi Aag er behageligt og hans Byrde er let; hans Veie ere liflige, og alle hans Stier ere Fred; alle Herrens Stier ere Miskundhed og Sandhed; for dem, som bevare hans Pagt og hans Vidnesbyrd." Disse Saligheder føle I ere Eders; og den af Paulus beskrevne Kjærlighed har den samme Plads i Eders Bryst, som Lovens Tavler havde i Pagtens Ark. I ere Treenighedens levende Templer; Faderen er Eders Liv, Sønnen Eders Lys og Aanden Eders Kjærlighed; I ere i Sandhed døbte til Guds Hemmelighed; I vedblive at drikke til een Aand, og saaledes nyde I begge Sacramenters Naade. Der er en Ende paa Eders: „See her, og, see der." Guds Rige er nu

stadfæstet indeni Eder. Christi Retfærdighed, Fred og Glæde ere rodfæstede i Eders Bryst ved den Hellig Aand, som er given Eder, som en stadig Veileder og iboende Trøster. Eders indvortes Troesøie seer hen til Gud, som mildeligen leder Eder i al Sandhed, som er nødvendig til at lade Eder gjøre Retfærdighed, elske Barmhjertighed, og vandre i Ydmyghed med Eders Gud. Eders Diemeds Enfoldighed og Tydelighed holder Dunkelheden borte fra Eders Bryst. Formedelst den Første ere I uden Svig; formedelst den Sidste ere I uden Misundelse og Nid. Eders passive Villie smelter strax sammen med Guds Villie, og ved alle Leiligheder sige I ydmygt: „Fader, ikke min, men din Villie skee." Saaledes ere I altid rede til at lide, hvad I ere kaldte til at lide. Eders active Villie siger bestandig: „Tael, Herre, din Tjener hører. Hvad vil Du, at jeg skal gjøre? Det er min Mad og Drikke at gjøre min himmelske Faders Villie." Saaledes ere I stedse rede til at gjøre Hvadsomhelst I ere overbeviste om, at Gud kalder Eder til at gjøre; og i Hvad I foretage Eder, hvad enten I æde eller drikke, eller Hvadsomhelst I gjøre, saa gjøre I Alt til Guds Ære, og i vor Herres Jesu Christi Navn; glædende Eder altid, bedende uden Afladelse, og frembærende Taksigelse

i alle Ting; høitideligt ventende paa og ilende imod Eders Opløsningstime og Herrens Dag, paa hvilken de Himle, som nu ere, skulle opløses ved Ild, og Eders Sjæl, iført et himmelsk Legeme, blive i Stand til at tjene Eders Livs Gud i de himmelske Boliger.

I denne christelige Fuldkommenheds salige Tilstand, bliver den hellige Salvelse, som I have modtaget af ham, i Eder, og I behøve ikke, at Nogen lærer Eder, med mindre det er det, som den samme Salvelse lærer. Overeensstemmende derfor med den Salvelse, som læres ved forskjellige Midler, vover jeg at fremsætte for Eder nogle vigtige Vink eller Forskrifter, som den Hellig Aand allerede har bibragt Eders rene Sjæle; thi jeg vil ikke forsømme, at bringe disse Ting i Eders Erindring, skjøndt I kjende dem, og ere allerede stadfæstede i den nærværende Sandhed. Ja, jeg troer det er passende at opvække Eder, ved at erindre Eder om, og give Eder nogle Vink, som det er nyttigt for Eder ofte at tænke over.

I. I vide, at Adam tabte sin menneskelige Fuldkommenhed i Paradiis; Satan tabte sin englelige Fuldkommenhed i Himmelen; Djævelen trængte voldsomt ind paa Christus i Ørkenen, for at kaste ham ned fra hans Magtfuld-

kommenhed; og Apostelen Paulus meddeler os i de samme Breve, hvor han bekjender og udøver ikke blot christelig men ogsaa apostolisk Fuldkommenhed, (Phil. 3, 15; 1 Cor. 2, 6; 2. Cor. 12, 11.), at han vedblev at løbe efter den himmelske Fuldkommenheds Krone, ligesom En, der ikke blot kunde tabe denne herlige Krone, men ogsaa blive forskudt og bortkastet. 1 Cor. 9, 25. 27. Løber derfor ogsaa I, at Ingen tager Eders christelige Fuldkommenheds Krone i denne Verden, og at I kunne erholde Eders englelige Fuldkommenheds Krone i den kommende Verden. Undertvinger endnu Eders Legeme; vogter endnu paa Eders Sandser og Følelser; vaager endnu over Eders Hjerte; og modstaaer endnu Djævelen, stadfæstede i Troen, at han maa flye fra Eder.

„Vi finde ikke," siger Wesley, i sin „Plain account of christian perfection," „nogen almindelig Tilstand beskreven i Bibelen, hvorfra Mennesket ikke kan falde tilbage til Synd. Dersom der var nogen Tilstand, hvori dette var umuligt, saa vilde det være deres, som ere helliggjorte, som ere Fædre i Christo, som glæde sig altid, bede uden Afladelse og frembære Taksigelse i alle Ting. Men det er ikke umuligt for disse at falde tilbage. De, som ere hellig-

gjorte, kunne endnu falde og fortabes. Hebr. 10, 29. Endog Fædre i Christo behøve hiin Advarsel: „Elsker ikke Verden." 1 Joh. 2, 15. De som glæde sig i Herren, bede og takke uden Afladelse, kunne ikke destomindre „udslukke Aanden." 1 Thess. 5, 16. o. s. v. Ja, selv de, som ere „beseglede til Forløsningens Dag," kunne ikke destomindre „bedrøve Guds den Hellig Aand." Eph. 4, 30.

Læren om de Helliges absolute Standhaftighed er det første Kaart (Trumf) som Djævelen spilte ud imod Menneskene: „I skulle visseligen ikke døe," om I bryde Fuldkommenhedens Lov. Dette fatale Kaart vandt Spillet. Mennesket faldt og Paradiset blev tabt. Den listige Slange havde i det første Spil været altfor heldig til at kunne glemme det heldige Kaart i sit andet Spil. See, hvor han forvandler sig selv til en Lysets Engel paa Tindingen af Templet. Der spiller han igjen det gamle Spil med Guds Søn. Han piller ud af Bibelen det samme Kaart, som vandt vore første Forældre, og strøg Paradiset hastig ind; ja, strøg det ind med Ødelæggelsens Kost. „Kast dig selv herned," siger han, „thi der er skrevet," at alle Ting skulle virke i Forening til dit Vel, selv dit Fald ikke undtaget: „Han skal give sine Engle Befaling om dig, at

de skulle bære dig paa Hænderne, at Du ikke skal støde din Fod paa nogen Steen." Men takket være Christus, denne Gang tabte Fristeren sit Spil, men han tabte ikke sit Kaart; og det er sandsynligt, at han vil spille dette Spil rundt med Eder Alle, kun med nogen Variation. Lad mig omtale Een iblandt Tusind. Han forjættede vor Herre, at Guds Engle skulde bære ham paa deres Hænder, hvis han kastede sig selv ned; og det er ikke usandsynligt, at han vil forjætte Eder endnu større Ting. Heller ikke skulde det forundre mig, om han var dristig nok til at lade forstaae, at om I kastede Eder selv ned, vilde Gud bære Eder paa sine Hænder, ja, i sin evige Kjærligheds Arme. O, I Guds Mænd, lærer Viisdom af Adams Fald! O, I salvede Sønner af den Hellige, lærer Aarvaagenhed af Christi Exempel! Dersom han ikke vilde friste Herren sin Gud, ville I da vove at gjøre det? Dersom han stødte fra sig, som Gift, de Helliges absolute Udholdenheds Krog, skjøndt Skriftens Lokkemad sad paa den, ville I da sluge den ned, som om det var Honning af den evige Klippe? Nei, ingenlunde; formedelst Troen paa Christus have Skrifterne gjort Eder vise til Salighed. I ville ikke blot i al Skyndsomhed flye det Onde, men ogsaa selv det

Ondes Skin; og naar I staae paa Fristelsens Rand, ville I, langt fra at gaae ind i den under nogetsomhelst Paaskud, løbe tilbage til ham, som siger: „Vaager og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse, thi „skjøndt“ Aanden er redebon, er Kjødet skrøbeligt.“ Jeg tilstaaer, at, evangelisk talt, er Kjødets Skrøbelighed ikke Synd; men „Syndens Bedrag“ kryber dog ind igjennem denne Dør, og ved dette Middel ere ikke faa af Guds Børn, efter at de have undgaaet Verdens Besmittelse formedelst Christi helliggjørende Kundskab, under forskjellige Paaskud, atter blevne indviklede deri og overvundne; lad deres Fald gjøre Eder forsigtige. I have iført Eder Guds hele Rustning. O behold den paa, og brug den med stadig Bøn, at I kunne, til det Sidste, staae fuldkomne i Christus, og mere end seire formedelst ham, som har elsket Eder.

II. Erindrer, at „Enhver som er fuldkommen, skal være som hans Mester.“ Dersom nu Eders Mester blev fristet og angreben til det Sidste; dersom han til det Sidste vaagede og bad, selv brugte alle Naademidlerne, og indskjærpede Andre at bruge dem; dersom han til det Sidste kjæmpede med Verden, Kjødet og Djævelen, og „afførte ikke Rustningen,“ indtil han havde afført Legemet; saa tænker ikke, at

I selv staaer over ham, men gak hen og gjør ligesaa. Dersom han ikke gjenvandt Paradiset uden at gjennemgaae den fuldstændigste Fornægtelse af alle de gode Ting i denne Verden, og uden ydmygt at underkaste sig det haarde Slag af hans sidste Fjende, Døden, saa værer tilfreds med at være fuldkomne som han var, og indbild Eder ikke, at Eders Kjød og Blod kan arve Guds himmelske Rige, da det Kjød og Blod, som Immanuel selv paatog sig fra en reen Jomfru, ikke arvede det, uden at gaae under Cherubens flammende Sværd; jeg mener, uden at gaae igjennem Dødens Port.

III. I ere ikke fuldkomne i Viisdom. Fuldkommen Kjærlighed indbefatter ikke fuldkommen Kundskab, men fuldkommen Ydmyghed og fuldkommen Redebonhed til at modtage Underviisning. Erindrer derfor, at hvis I nogensinde vise, at I ere ophøiede over at modtage Underviisning, endogsaa af en Fiskermand, som lærer ifølge den guddommelige Salvelse, saa vise I derved, at I ere faldne fra Ydmygheds Fuldkommenhed til Hovmods Fuldkommenhed.

IV. Sammenbland ikke englelig og christelig Fuldkommenhed. Uafbrudt Begeistring af Lov og Priis, og uophørlig Henrykkelse af Glæde hører ikke til den christne, men til den

englelige Fuldkommenhed. Vort svage Legeme kan kun taale nogle faa Draaber af dette herlige Bæger. Overhovedet, den nye Viin er altfor stærk for vore gamle Flasker; hiin Kraft er altfor udmærket for vore jordiske, revnede Kar; men skjøndt de ere svage, kunne de dog taale en Fylde af Sagtmodighed, af Resignation, af Ydmyghed, og af den Kjærlighed, som er villig til at lyde indtil Døden. Dersom Gud benaader Eder med Extaser og overordentlige Aabenbaringer, saa værer taknemmelighedsfulde derfor, men bliver ikke ophøiede eller henrykte over Maade derved; vogter Eder for at enthusiastiske Bedragerier eller Blændværk ikke blande sig dermed; og erindrer, at Eders christelige Fuldkommenhed ikke bestaaer saameget i at bygge et Tabernakel paa Bjerget Tabor, at hvile og fryde sig ved en skjøn Udsigt der, som i, standhaftigt at tage Korset paa sig, og følge Christus til den stolte Kaiaphas's Pallads, til den uretfærdige Pilati Domhuus, og til Toppen af det vanærende Golgatha. I have aldrig læst i Eders Bibler: Lad den Herlighed være over Eder, som ogsaa var over den hellige Stephanus, da han stadigt skuede op mod Himmelen, og sagde: „see, jeg seer Himlene aabnede, og Menneskens Søn staaende hos Guds høire Haand." Men I have ofte læst

der: „Det samme Sindelag være i Eder, som og var i Christo Jesu, som forringede sig selv, tog en Tjeners Skikkelse paa, og blev Mennesker liig, fornedrede sig selv, og blev lydig indtil Døden, ja Korsets Død."

See ham paa det vanærende Kors! Han hænger, forladt af sine Venner, omringet af sine Fjender, fordømt af den Rige, forhaanet af den Fattige; han hænger som „en Orm og ikke (som) Menneske," en sand Gjenstand for Menneskenes Spot og Folkets Foragtelse. Alle som see ham, bespotte ham. De udvide Læben og ryste Hovedet, sigende: „Han forlod sig paa Gud, at han vilde frelse ham; han frie ham nu, om han haver Behag i ham." Der er Ingen for at hjælpe ham. En af hans Disciple fornægter ham, en anden sælger ham; og de øvrige løbe bort. Mange Oxne have omringet ham, ja de stærke Oxne af Basan have omringet ham; de oplode deres Munde mod ham som en Løve, der river og brøler; han er udøst som Vand; alle hans Been adskille sig; hans Hjerte er som Vox, der smelter midt i hans Liv. Hans Kraft er hentørret ligesom et Skaar; hans Tunge klæber ved hans Gane; han lægges i Dødens Støv; Hunde have omringet ham, og de Ondes Raad have omringet ham; hans Hænder og Fødder

have de gjennemboret; alle hans Been kunne I tælle. De staae og stirre paa ham; de dele hans Klæder mellem sig, og kaste Lod om den eneste Rest af hans Eiendom, nemlig hans simple, vævede Klædebon. Begge Sole, den synlige og den usynlige, synes formørkede. Ingen opmuntrende Straale af det skabte Lys oplyser hans mørke Udsigt; intet Smiil af hans himmelske Fader styrker hans kjæmpende Sjæl; ingen Hjertestyrkning, med mindre det skulde være Eddike og Galde, opliver hans synkende Aand. Han har Intet tilbage, uden sin Gud. Men hans Gud er ham nok; i sin Gud har han alle Ting; og skjøndt Sorg har bemægtiget sig hans Sjæl, lige til Døden, saa er den dog fastere knyttet til hans Gud ved den blotte Tro, end hans sønderrevne Legeme er fæstet til Korset ved Naglerne. Hans Kjærligheds Fuldkommenhed skinner i al sin christelige Herlighed. Han tilgiver ikke blot de ham forhaanende Fjender og blodige Forfølgere, men paa det høieste Punkt af sine Lidelser glemmer han sine egne Savn og Smerter, og tørster efter deres evige Lyksalighed. Tilligemed sit Blod udgyder han sin Sjæl for dem; og, idet han undskylder dem alle, siger han: „Fader, forlad dem, thi de vide ikke hvad de gjøre." O, I Guds Børn, I Fædre i Christo, betragter alle,

i dette Speil med aabne Øine, Herligheden af Eders Frelsers tilgivende og lidende Kjærlighed, og idet I beskue den, saa bliver forvandlede til det samme Billede, fra Herlighed til Herlighed, ved Herrens Kjærligheds-Aand.

V. Denne Lærdom er dyb; men Han kan lære Eder en endnu dybere Lærdom. Ved en inderlig Deeltagelse med ham i alle hans Lidelser kan han kalde Eder til at kjende ham paa enhver Maade korsfæstet. Ubøielig Retfærdighed tordner fra Himmelen: „Vaagn op, o Sværd, over min Hyrde og over den Mand, som er min Næste.“ Sværdet vaagner; Sværdet gaaer gjennem hans Sjæl; det flammende Sværd slukkes i hans Blod. Men er en eneste Nerve af hans fuldkomne Tro overskaaren, en eneste Traad af hans fuldkomne Resignation beskadiget ved det forfærdelige Slag? Nei; hans Gud slaaer ham, og dog forlader han sig paa sin Gud. Midt under hans Lidelser, de frygteligste af alle Lidelser, bøier han ydmygt sit Hoved, og skjuler sin bortdragende Sjæl i sin Guds Skjød. „Min Gud, min Gud,“ siger han, „skjøndt al din Trøst og Bistand har forladt mig, og alle dine Storme og Bølger gaaet over mig, saa befaler jeg dog min Aand i dine Hænder. Thi Du skal ikke forlade min Sjæl i Helvede; Du skal ikke lade

din Hellige see Forraadnelse. Du skal kundgjøre mig Livets Stie, for dit Ansigt er Mættelse af megen Glæde, og ved din høire Haand, hvor jeg snart skal sidde, er der liflige Yndigheder evindelig." Hvilket Mønster paa fuldkommen Tillid! O, I fuldkomne Christne, stræbe efter at stige op til denne Fuldkommenheds forbausende Høide! Thi just hertil bleve I kaldede, fordi Christus ogsaa leed for os, efterladende os et Exempel, at vi skulde følge hans Fodspor; hans, som ikke vidste af Synd; som, da han blev haanet, haanede ikke igjen; da han leed, truede han ikke, men befalede sig selv til ham, som dømmer retfærdigt. Dersom dette er Eders høie Kald paa Jorden, saa hviler ikke, o I Fædre i Christo, indtil Eders taalmodige Haab og fuldkomne Tillid til Gud have vundet deres sidste Seier over Eders sidste Fjende, Forskrækkelsens Konge.

„Grunden til tusinde Misforstaaelser," siger Wesley, „er, at man ikke dybt nok betragter, at hiin *Kjærlighed* er *Guds høieste Gave;* — *den ydmyge, fromme, taalmodige Kjærlighed;* at *alle Syner, Aabenbaringer og Kundgjørelser af hvadsomhelst Art, ere ubetydelige Ting i Sammenligning med Kjærlighed.* Det var godt, om

I tilfulde kunde føle og erkjende dette. Himlenes Himle ere Kjærlighed. Der er intet Høiere i Religionen; der er (existerer) i Virkeligheden intet Andet. Dersom I see efter eller søge noget undtagen mere Kjærlighed, saa see I langt bort fra Maalet, I ere komne bort fra Helligdommens Vei. Og naar I spørge Andre: „have I modtaget denne eller hiin Velsignelse," dersom I dermed mene noget Andet end større Kjærlighed, saa er Eders Mening urigtig; I fører dem ud af Veien, og fører dem paa et falsk Spor. Afgjør det da bestemt i Eders Hjerte, at I, fra det Øieblik, Gud har frelst Eder fra al Synd, ikke ville tragte efter Noget, undtagen mere af den Kjærlighed, som beskrives i det trettende Capitel af 1ste Brev til Corinthierne. I kunne ikke gaae høiere end dette, indtil I ere bragte i Abrahams Skjød.

VI. Kjærligheden er ydmyg. „Værer derfor iførte Ydmyghed," siger Wesley. „Lad den ikke blot fylde, men overalt bedække Eder. Lad Beskedenhed og Mistillid til Eder selv vise sig i alle Eders Ord og Handlinger. Lad al Eders Tale og Handlen vise, at I ere smaae og verdslige, og simple og ringe i Eders egne Øine. For Exempel, værer altid rede til at tilstaae enhver Forseelse, I have begaaet, eller Vildfarelse, I

have været i. Dersom I nogensinde have tænkt eller talt eller handlet urigtigt, saa værer ikke uvillige til at erkjende det. Drømmer heller aldrig om, at dette vil skade Guds Sag; nei, det vil fremme den. Værer derfor aabenhjertige og frimodige, naar I med Rette beskyldes for Noget. Lad det komme tilsyne, netop som det er; og I ville derved ikke hindre, men pryde Evangeliet. Hvorfor skulde I være mere uvillige til at anerkjende Eders Feil end til at tilstaae, at I ikke gjøre Fordring paa Ufeilbarlighed? Apostelen Paulus var fuldkommen i den Kjærlighed, som driver Frygten ud, og derfor irettesatte han uforfærdet Ypperstepræsten; men, da han havde dadlet ham strengere end det skrevne Bud tillader, saa bekjendte han ligefrem sin Feiltagelse, og bekræftede selv Vigtigheden af den Pligt, hvori han af Uagtsomhed havde været feilende. „Brødre, jeg vidste ikke, at det var den Ypperstepræst; thi der er skrevet: Du skal ikke skjælde dit Folks Overste." Apostelen Johannes var fuldkommen i den velvillige, ydmyge Kjærlighed, som bringer os ned for Alles Fødder. Hans Mildhed, hans Ydmyghed, og den blændende Herlighed, som fremstraalede fra et guddommeligt Sendebud, som han begreb at være mere end en Skabning, forledte ham til en Feiltagelse, modsat

den, som Apostelen Paulus begik; men langt fra at skjule det, tilstod han det aabent, og offentliggjorde sin Bekjendelse til alle Kirkernes Opbyggelse. „Da jeg havde hørt og seet," siger han, „faldt jeg ned for at tilbede for den Engels Fødder, som viste mig disse Ting. Da sagde han til mig: see til at Du ikke gjør det; thi jeg er din Medtjener." Christelig Fuldkommenhed skinner ligesaa klart i den barnlige Eenfoldighed, hvormed de Fuldkomne villigt erkjende deres Feil, som i den mandhaftige Fasthed, hvormed de „modstaae indtil Blod, stræbende mod Synd."

VII. Dersom den ydmyge Kjærlighed lader os aabenhjertigt bekjende vore Feil, saa vil den meget mere gjøre os tilbøielige til at tilstaae, at vi selv ere Syndere, elendige Syndere for den Gud, som vi saa ofte have fortørnet. Jeg behøver ikke at erindre Eder om, at „Eders Legemer ere døde formedelst Synden." I see, I føle det; og derfor, saalænge som I dvæle i et Fængsel af Kjød og Blod; saalænge som Eders fuldkomne Retfærdiggjørelse, som benaadede og helliggjorte Syndere, ikke har fundet Sted; ja, saalænge I bryde den paradisiske Fuldkommenheds Lov, under hvilken I oprindelig bleve stillede, er det passende, ret, og Eders strænge Pligt, at betragte

Eder selv som Syndere, der, som Overtrædere af Uskyldighedens og Frihedens Lov, have fortjent Døden, — ja evig Død. Saaledes gjorde Apostelen Paulus efterat han var „kommen til Zions Bjerg, og til de Retfærdiges fuldkommengjorte Aander." Han betragtede sig endnu selv som den største Synder, fordi han tidligere havde været en forvoven Bespotter af Christus, og en grusom Forfølger af hans Folk." „Christus," siger han, „kom for at frelse Syndere, af hvilke jeg er den største." Aarsagen er ligefrem, Kjendsgjerning vil vedblive at være Kjendsgjerning i al Evighed. Ifølge Lærdommen om Naade og Retfærdighed, og for Guds Barmhjertigheds og Helligheds Throne, maa en Synder, som er benaadet og helliggjort, ifølge Tingenes Natur, betragtes som en Synder; thi hvis I betragte ham som en Hellig, absolut adskilt fra en Synders Væsen, hvor kan han da være en benaadet og helliggjort Synder? I al Evighed, men meget mere medens Døden, „Syndens Sold," følger Eder i Hælene, og medens I ere paa Veien til at „fremstilles for Christi Domstol," for at modtage Eders endelige Frikjendelses- eller Fordømmelses-Dom, vil det være passende for Eder, at sige med Apostelen Paulus: „Vi have alle syndet, og fattes Guds Ære; vi

blive retfærdiggjorte uforskyldt" (som Syndere) „af Hans Naade, ved den Forløsning, som er i Christo Jesu;" skjøndt vi ere retsligt retfærdiggjorte som Troende, formedelst Tro, — som lydige Troende, formedelst Troeslydighed, — og som fuldkomne Christne, formedelst christelig Fuldkommenhed.

VIII. Ydmyg Kjærlighed „er Alt for Alle" (undtagen Synd), skjøndt den glæder sig meest ved dem, som ere meest hellige. I kunne og bør anvende Eders Kjærlighed med særdeles Velbehag paa Guds kjæreste Børn — paa dem, der ligesom I selv, udmærke sig i Dyd; fordi de i høiere Grad gjengive Billedet af Guds Kjærlighed, af Israels Hellige. Men, dersom I foragte de Svage, og ere ophøiede over at række dem en hjælpsom Haand, saa ere I faldne fra den christelige Fuldkommenhed, som lærer os at bære hverandres Byrder, isærdeleshed de Svages Byrder. Efterligner da den gode Hyrdes Ømhed og Viisdom, som bærer Lammene i sit Skjød, leder med Mildhed de Faar, som ere med Lam, føder dem med Mælk, som ikke kunne taale den haarde Føde, og siger til sine ufuldkomne Disciple: „Jeg har endnu Meget at sige Eder, men I kunne ikke bære det nu."

IX. „Hvor Herrens (Kjærligheds)=Aand

er, der er Frihed." Holder Eder derfor saa langt som muligt borte fra en indskrænket, fordomsfuld og skinhellig Aands Lænker. I det Dieblik I indskrænke Eders Kjærlighed til de Mennesker, der netop tænke saaledes som I selv, og rette Eder efter de Præster, som just følge Eders Smag, saa falde I fra Fuldkommenheden, og blive skinhellige. „Jeg beder Eder," siger Wesley i sin Plain account of christian perfection: „vogter Eder for Skinhellighed. Lader ikke Eders Kjærlighed eller Velgjørenhed være indskrænket til de saakaldte Methodister alene; og lad den endnu mindre være indskrænket til den meget ringe Deel af dem, som synes at være fornyede i Kjærlighed. O gjør ikke dette til Eders Schibbolet!" Tvertimod, naar I have Tid og Leilighed, saa „gjører vel imod Alle." Lader Eders Velvillie skinne paa Alle; lader Eders Kjærlighed sende sine oplivende Straaler til Alle i den rette Grad. Saa skulle I blive fuldkomne som Eders himmelske Fader, som lader sin Sol skinne paa Alle, skjøndt han sender de lyseste og varmeste Straaler af sin Naade paa „Troens Egne," og opbevarer de rigeste Gaver til Saadanne, som anvende deres fem Talenter med størst Fordeel.

X. Kjærligheden, den rene Kjærlighed,

er tilfreds med det høieste Gode, — med Gud. Vogter Eder da for at attraae Noget, undtagen ham. Nu attraae I intet Andet. Enhver anden Attraa er dreven ud. Seer til, at ingen saadan kommer ind igjen. Holder Eder selv rene; lader Eders Øie blive „reent, og Eders hele Legeme skal blive fuldt af Lys." Nærer ingen Attraa efter behagelig Føde eller nogen anden sandselig Lyst; ingen Attraa efter det som behager Øiet eller Indbildningskraften; ingen Attraa efter Penge og Roes, eller Ære og Berømmelse; ingen Attraa efter Salighed i eller ved nogen Skabning. Disse Attraaer kunne yttre sig igjen; men I behøve ikke at tillade det; I behøve ikke at føle dem mere. O, staaer fast i den Frihed, hvormed Christus har gjort Eder fri. Værer Exempel for Alle, ved at fornægte Eder selv og daglig tage Eders Kors op. Lad dem see, at I ikke sætte Priis paa nogen Glæde eller Fornøielse, som ikke bringer Eder nærmere til Gud, eller frygter nogen Pine, som gjør det; at I ligefrem stræbe at behage ham, hvad enten det skeer ved at handle eller lide; at Eders Hjertes Sprog, i Glæde eller Sorg, Ære eller Vanære, Rigdom eller Fattigdom, bestandig er:

„Mig og hvad mit er jeg gjerne vil miste
Naar Du alene i Sjælen maa boe."

XI. De bedste Soldater sendes paa de vanskeligste og farligste Expeditioner, og da I ere Jesu Christi bedste Stridsmænd, saa ville I sandsynligviis kaldes til at drikke meest af hans Kalk, og at bære de sværeste Byrder. „Vent Modsigelser og Modstand," siger den skarpsindige Theolog, som jeg just har citeret, „tilligemed Kors af forskjellig Art. Betænker Apostelen Pauli Ord: „Eder er det givet for Christi Skyld" (for hans Skyld, som en Frugt af hans Død og Forbøn for Eder) „ikke alene at troe paa ham, men ogsaa at lide for hans Skyld." Phil. 1, 29. „Det er givet." Gud giver Eder denne Modstand eller Forhaanelse; det er et nyt Kjendetegn paa hans Kjærlighed. Og ville I fornægte Giveren og foragte hans Gave, og regne den for en Ulykke? Ville I ikke snarere sige: „Fader, Timen er kommen, at Du skal herliggjøres; nu give Du dit Barn at lide Noget for dig; gjør ved mig efter din Villie!" Viid, at disse Ting ere saalangt fra at være Hindringer for Guds Gjerning i Eder, eller for Eders Sjæls Fremgang (med mindre de blive det ved Eders egen Skyld), at de ikke blot ere uundgaaelige i Medfør af Forsynet, men ogsaa nyttige, ja, nødvendige for Eder. Modtag dem derfor fra Gud (ikke fra Tilfældet) frivilligt og med Taknemme-

lighed. Modtag dem fra Menneskene med Ydmyghed, Sagtmodighed, Føielighed, Mildhed, Ømhed!"

Kjærligheden kan hverken gjøre eller lide for meget for dens guddommelige Gjenstand. Stræber da, som Paulus, at blive fuldkommengjorte i Lidelser. Jeg har allerede bemærket, at Apostelen, ikke tilfredsstillet ved at være en fuldkommen Christen, vilde ogsaa være en fuldkommen Martyr, idet han alvorligt attraaede at kjende Christi overvættes Lidelsers Samfund. Følg ham, saaledes som han fulgte sin lidende, korsfæstede Herre. Eders Fødder ere ombundne med Færdighed i Fredens Evangelium; løber derefter paa Lydighedens Vei, for at naae Martyrkronen, hvis denne Krone er henlagt for Eder, og dersom I forfeile deres Krone, som i Virkeligheden ere Martyrer, skulle I dog modtage deres Belønning, som ere Martyrer i Villien, — Retfærdighedens og den englelige Fuldkommenheds Krone.

XII. Men attraae ikke saaledes at følge Christus til Gethsemane Have, at I undslaae Eder for at følge ham nu til Tømmermandens Værksted, hvis Forsynet nu kalder Eder dertil. Forspild ikke den nærværende Dag ved sorgløst og ligegyldigt at see tilbage til den Dag i Gaar,

eller ved taabeligt at plage sig forud med Morgendagens Bekymringer; men brug enhver Time viselig, ved at anvende dem som En, der staaer paa Tidens yderste Grændse, paa Evighedens Rand, og som har sin Gjerning tilskikket af det vise Forsyn fra det ene Øieblik til det andet. Forsøm derfor aldrig at anvende de to Talenter, I nu have, og udføre den Pligt, som nu paaligger Eder. Skulde I blive fristede, under det rimelige Paaskud, at vente paa et større Antal Talenter, saa erindrer, at Gud netop paa Pligtens Vei fordobler vore Talenter, og at det er en Grundsætning, fremført selv af Elisa Coles, „brug Naaden, og Du skal have“ mere „Naade.“ „Føi derfor en bestandig Virksomhed til den bestandige Aarvaagenhed og Bøn,“ siger Wesley, „thi Naaden forlader den Drkesløse, ligesaavel som Naturen; Djævelen fylder hvadsomhelst Gud ikke fylder.“ „Ligesom Troen fuldkommengjøres ved Gjerninger, saaledes er det afhængigt af hver enkelt Lydigheds Act, om Troens Værk skal fuldkommengjøres eller nedbrydes, og om Mennesket skal glæde sig ved Guds Naade, eller taale hans Mishag.“ Dersom I glemme dette, ville I neppe gjøre nu hvadsomhelst der kommer for Eders Haand at gjøre. Endnu

mindre ville I gjøre det med al Eders Styrke for Gud, for Evigheden.

XIII. Kjærlighed er beskeden. Den er snarere tilbøielig til Undseelighed og Taushed, end til snaksom Fremfusenhed. I en Mængde af Ord fattes der ikke Synd, vær „derfor langsom til at tale," og „kaster ikke Eders Perler for" dem, som ikke kunne adskille dem fra smaae Stene. Men naar I høitidelig kaldes til at bære Vidne for Sandheden, og til at sige, hvilke store Ting Gud har gjort for Eder, vilde det være Feighed eller falsk Forsigtighed ikke at gjøre det med Ydmyghed. „Værer da altid rede til at forsvare Eder (med Sagtmodighed og Ærefrygt) for Enhver, som" med Rette „begjærer Regnskab af Eder, for det Haab, som er i Eder; med Sagtmodighed" (uden urolig Ængstelighed) „og med Ærefrygt," med en hellig Ærefrygt for Gud i Eders Sjæl. 1 Pet. 3, 15. De Fuldkomne ere brændende og skinnende Lys, og vor Herre siger, at da „man ikke tænder et Lys og sætter det under en Skjeppe, men paa en Lysestage, saa at det kan skinne for alle dem, som ere i Huset," saaledes tænder Gud heller ikke den fuldkomne Kjærligheds Lys, for at skjule det i en Braa, men for at lyse for alle dem, som ere indenfor de Grændser, hvortil dets Skin

naaer. Dersom Diamanter glimre, dersom Stjerner skinne, dersom Blomster udfolde deres Duft, og Røgelser udgyde deres Vellugt, til Ære for Lysenes Fader, fra hvem al god Gave kommer; — dersom disse Ting, uden at søge sit eget, aabenbare hans Herlighed efter deres yderste Evner, hvorfor skulde I da ikke gaae og gjøre ligesaa? Guld svarer til sin meest priisværdige Hensigt, naar det er bragt frem for Lyset og sat i Circulation til kjærlig og from Anvendelse, men ikke naar det ligger skjult i den Gjerriges Pengeskriin, eller i en Mines dunkle Skjød. Men naar I anvende Eders aandelige Guld til det rette Brug, saa vogter Eder, at I ikke efterligne de Narres Forfængelighed, der, saa ofte de skulle kjøbe for en Ubetydelighed, tage frem en Haandfuld af Guld, alene for at vise deres Rigdom.

XIV. Kjærligheden glæder sig over Udbredelsen af en opbyggende Sandhed. Kjendsgjerning er Kjendsgjerning over den hele Verden. Dersom I kunne sige, til Guds Ære, at I ere levende, og føle Eder vel, naar I sige det, hvorfor skulde I da ikke ogsaa til hans Ære kunne bevidne, at I selv ikke leve, men at Christus lever i Eder, dersom I virkelig befinde, at dette er overeensstemmende med Eders

Erfaring? Sagde ikke Apostelen Johannes: „Vor Kjærlighed er fuldkommen, thi som han er, saaledes ere vi i denne Verden.“ Skrev ikke Apostelen Paulus: „Lovens Fordring fuldbringes i os, som vandre efter Aanden?“ Forsikkrede han ikke med den samme Ligefremhed, at skjøndt han Intet havde og var bedrøvet, var han dog i Besiddelse af Alt og glædede sig bestandig?

Heraf er det indlysende, at naar Talen er om at bekjende eller skjule det, som Gud har gjort for Eders Sjæl, saa ligger den Vei, I skulle følge, just midt imellem de stive Pharisæers hovmodige Pralerie, og de stive Mystikeres vilkaarlige Ydmyghed. De Første prale forfængelig af mere end de erfare, og paa denne Maade opstille de det forbandede Afgudsbillede, deres eget Jeg; de Sidste skjule utaknemmeligen „Guds underfulde Gjerninger,“ hvorom de første Christne talede offentligt i en Mængde Sprog, og paa denne Maade nægte de at ophøie deres naadige Velgjører, Christus. Den førstnævnte Vildfarelse er utvivlsomt afskyeligere end den anden. Men hvorfor skulde man behøve at hælde til nogen af dem? Ville I ikke skye dem begge? Lad Eders Sindelag og Eders Liv bestandig vise, at fuldkommen Kjærlighed er opnaaelig i dette Liv. Og naar I have det rette

Kald til at udtale det med Eders Mund og Pen, saa gjør det, uden Fremfusenhed, til Guds Ære; gjør det med en ligefrem Enfoldighed, til Opbyggelse for Eders Næste; gjør det med gudelig Iver, for at I ikke skulle fremvise den guddommelige Naades Skatte i Eders Hjerter med den samme Selvbehagelighed, hvormed Kong Ezechias fremviste sine Skatte, og Templets Guldkar, til Kongen af Babylons Sendebud, erindrende Eder hvilken frygtelig Forbandelse denne forfængelige Gjerning bragte over hans Hoved: og Esaias sagde til Ezechias: Hør Herrens Ord: see de Dage skulle komme, at Alt hvad der er i dit Huus skal bringes til Babylon, Intet skal blive tilbage, sagde Herren. Dersom Gud straffede Ezechias's Hovmod saa strengt, hvor rigtigt er det da ikke, naar Petrus paalægger de Troende, med Ærefrygt at gjøre Regnskab for den Naade, som er i dem! Og hvor omhyggeligt bør I ikke iagttage denne vigtige Paamindelse!

XV. Dersom I ville holde Eder saa langt som muligt borte fra den Forfængelighed, som viste sig saa uheldsvanger for den gode Kong Ezechias, saa følger denne udmærkede Anviisning af Wesley: „Naar I have gjort Noget for Gud, efter Guds Villie, eller modtaget nogen Naades-

beviisning af ham, saa trækker Eder tilbage fra Verden, om ikke ind i Eders Lønkammer, saa ind i Eders Hjerte og siger: „Jeg kommer, Herre, for at gjengive Dig, hvad Du har givet, og jeg opgiver det frivilligt, for igjen at gaae tilbage til min egen Intethed. Thi Hvad er den fuldkomneste Skabning i Himmelen eller paa Jorden i din Nærværelse, Andet end et tomt Rum, som kan blive fyldt med Dig og af Dig, ligesom den Luft, der er tom og mørk, kan fyldes med Solens Lys? Giv derfor, o Herre, at jeg aldrig maa ansee din Naade mod mig, som Noget af mig selv, mere end Luften tilregner sig selv Solens Lys, som hver Dag gaaer bort, for at komme igjen næste Dag; da der Intet er i Luften, som enten frembringer Lyset, eller modstaaer det. O giv mig paa samme Maade at modtage og gjengive din Naade og gode Gjerninger! Jeg siger dine, thi Du er den, som virker i os baade at ville og udrette. Det sande Middel til at fyldes vaany med Naadens Rigdomme, er saaledes at afklæde sig selv; uden dette er det overmaade vanskeligt, ikke at blive afmægtig i Udøvelsen af gode Gjerninger.“ — Og for at altsaa Eders gode Gjerninger kunne modtage deres sidste Fuldkommenhed, saa lad dem tabe sig selv i Gud. Dette

er en Art af Død for dem, som ligner vore Legemers (Død), der ikke ville faae deres høieste Liv, deres Udødelighed, indtil de tabe sig selv i vor Sjæls Herlighed, hvormed de skulde fyldes.

XVI. Dersom I ville see denne dybe Befaling udført i Praxis, saa betragt Apostelen Paulus. Allerede i Besiddelse af christelig Fuldkommenhed, gjør han gode Gjerninger fra Morgen til Aften. Hver Nat og Dag advarer han med Taarer. Han bringer Evangeliet fra Øst til Vest. Hvorsomhelst han standser, planter han en Kirke med Fare for sit Liv. Men istedetfor at hvile i sin nærværende Fuldkommenhed og i de gode Gjerninger, som udspringe deraf, voxer han „i Naade og i vor Herres Jesu Christi Kundskab," utrættelig følgende efter, om han kunde naae den Fuldkommenhed, efterdi han ogsaa var greben af Christo Jesu — den himmelske Fuldkommenhed, om hvilket han fik en levende Idee, da han „blev henrykt indtil den tredie Himmel, og hørte uudsigelige Ord, hvilket det ikke er et Menneske tilladt at udtale." Med hvilken forbausende Iver og Varme løber han ikke sin christelige Fuldkommenheds Løb for den høiere Fuldkommenheds Klenodie! Hvorledes forglemmer han ikke den forbigangne Dags Gjerninger, naar han idag opofrer sig for Guds Sag!

„Skjøndt død taler han dog;" heller ikke kan en Tiltale til fuldkomne Christne blive sluttet med mere passende Ord end disse: „Brødre," siger han, „vorder mine Efterfølgere, jeg agter mig ikke selv at have grebet," min englelige Fuldkommenhed," men Eet gjør jeg: forglemmende hvad der er bagved" (ikke tilfreds med nogen tidligere Erfaring, ikke hvilende i nogen af mine gode Gjerninger) „og rækkende efter det, som er foran, iler jeg mod Maalet til det (himmelske) Klenodie, som hører til Guds Kald herovenfra i Christo Jesu. Saamange af os derfor, som ere fuldkomne, maae have dette Sindelag; og ere I ei ganske saaledes sindede, da skal Gud ogsaa aabenbare Eder dette."

Trykfeil og Rettelser.

Pag.	4	3die Linie fra oven	Buddet, læs Budet.
—	11	13de — —	skrifts=, læs skrift=.
—	23	10de — —	var, læs varer.
—	75	sidste Linie —	Alting, læs alle Ting.
—	86	2den — —	Opløftningstime, læs Opløsningstime.
—	97	4de og 5te L. f. n.	verdslige, læs uværdige.
—	112	7de Linie fra neden	hvilket, læs hvilke.
—	112	9de — —	hvilket, læs hvilken.

89073370686
B89073370686A

